

Законопроект №4197-Д

«Про ринок деревини»

(для другого читання):
коментарі/зауваження/пропозиції

Джерело коментованого тексту законопроекту

(протокол Комітету економ.розвитку

Верховної ради №221 від 04.02.2025 тут –

Автор - адвокат Олег Сторчоус

e-mail: advokatstorchous@gmail.com

лютий 2025 р.

Дублюючий текст -

© Сторчоус

ПОЯСНЕННЯ ДО ПРЕЗЕНТАЦІЇ:

1. Де ознайомитись із законопроектом №4197-Д ?

Відповідь: на першому слайді є кюар-код. Скануєте цей код, переходите за посиланням (протокол засідання комітету Верховної ради №221), читаєте....

2. Увага: презентація містить як коментарі і зауваження до законопроекту, так і власне бачення автора на те, яким має бути «ідеальний» законопроект.

- Окремі слайди є пропозиціями до законопроектів.

- Багато слайдів стосуються опису проблем в сфері обігу деревини.

- Два-три слайди містять зміст статей попередніх редакцій ЗП 4197-Д.

- П.С.-1 У даному відео викладене власне суб'єктивне бачення автора, яке не претендує на істину

- П.С.-2 Пропоную залишати предметні коментарі під цим відео – так автори/прихильники законопроекту зможуть побачити інші точки зору....

Комітет з питань економічного розвитку рекомендує Верховній Раді прийняти євроінтеграційний законопроект про ринок деревини

Прес-служба Апарату Верховної Ради України

Опубліковано 04 лютого 2025, о 15:10

04 лютого 2025 року Комітет провів чергове засідання, на якому розглянув підготовлений до другого читання євроінтеграційний проект Закону України про ринок деревини (реєстр. №4197-Д).

У засіданні взяли участь представники Уряду, центральних та місцевих органів влади, деревообробної і лісозаготівельної галузей, профільних організацій, експерти та інші стейкхолдери.

Законопроект про ринок деревини визначає правові, економічні та організаційні засади продажу лісоматеріалів необроблених, деревини паливної на ринку деревини з метою забезпечення потреб учасників ринку деревини на принципах вільної і добросовісної конкуренції та сталого використання лісових ресурсів.

За наслідками обговорення народні депутати України – члени Комітету ухвалили рішення рекомендувати Верховній Раді України за результатами розгляду в другому читанні прийняти законопроект в цілому як Закон.

Ще за розділом “Новини комітетів”

07 лютого 2025 17:16

Голова Комітету з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва О.Мережо провів зустріч з Надзвичайним і Повноважним Послом Литовської Республіки в Україні І.Станіте-Толочкене

07 лютого 2025 15:49

Цифровізація сфери державних послуг виросла до повноцінної екосистеми, - Комітет з питань цифрової трансформації

07 лютого 2025 12:49

Кредитування аграріїв цього року

«Ми сподіваємось, що парламент підтримає у другому читанні законопроект про ринок деревини. Він позитивно вплине на роботу галузі, адже впроваджує принцип каскадності біржових аукціонів з продажу деревини та надає першочергове право купівлі вітчизняним переробним компаніям деревини на біржових аукціонах», — пояснила Юлія Свириденко.

Рівне,
14 лютого
2025 р.

1. Планується створити реєстр переробників деревини, куди останні повинні подавати заяви про включення.
 2. Деревообробників чекає введення штрафів у розмірі 120 тис. за порушення при подачі заяв до реєстру.
 3. Правом першочергової купівлі деревини наділятимуться переробники деревини, що включені до реєстру. Втім, законопроект в цій частині легко обійти при невеликих інвестиціях 2-5 тис.\$.. Тож, будь-який підприємець матиме можливість придбати деревину в першу чергу на законних підставах (крім виробників альтер. енергетики).
 4. Вся деревина (за невеликим виключенням) буде реалізовуватися виключно через біржі на основних/додаткових торгах. Прямі договори/угоди на умовах оферти законопроектом не передбачені.
 5. За документальні порушення, непридбання 20 % вказаної у договорах деревини, непереробки 50% придбаної деревини деревообробників планують на півроку/на рік позбавляти права першочергової купівлі деревини.
 6. Запроваджуються виїзні перевірки суб'єктів переробки деревини двома структурами: Держлісагентством та Комісією із розгляду скарг на рішення Держлісагентства про відключення до Переліку СПД.
 7. Вводиться обов'язок подачі підприємствами щорічних декларацій про перероблену деревину.
 8. Деревообробники будуть звітуватися про всю перероблену деревину до Єдиної системи обліку деревини. Також будуть подавати інформацію про власну господарську діяльність в обсягах, що визначатиме Держлісгентство.
 9. Більшість підзаконних актів, включаючи порядок встановлення мінімальних цін на продаж деревини через біржі будуть визначатися Держлісагентством. Разом з тим, цей державний орган закон не наділяє правом ухвалення НПА. Отже, яким чином запрацює новий ринок – не відомо.
 10. Деревообробників на виїзних заходах Комісії із розгляду скарг будуть перевіряти громадські активісти.(прим.: дані про наявність чи відсутність балаклав та біт, спортивної статури у таких активістів очевидно будуть визначені в урядовій постанові :)
 11. Єдині, кому після ухвалення ЗП стане дуже добре – це біржі, як посередники між продавцями та покупцями. Максимальні розміри гарантійних внесків та комісійної винагороди для бірж законом не встановлені. Правами бірж також наділятимуть афілійовані клірингові установи. Крім того, узаконюється статус інформ. агентів бірж.. Біржі також будуть вирішувати всі спори щодо укладення та ВИКОНАННЯ договорів, укладених на біржах.
 12. В цілому ЗП має низьку якість, не вирішує жодної проблеми деревообробників, не надає їм додаткових прав, а навпаки - створюватиме виклики, із якими вони раніше не стикались, та обов'язки, яких вони раніше не мали.
- П.С. Прихильники ЗП запевняють, що його ухвалення дасть потужний поштовх для розвитку деревообробних підприємств. (прим. авт. – очевидно тих, хто виживе.. Але це не точно...:)

02.01.2025 09:08

ПЗУ "Про ринок деревини" – найкраща робоча модель захисту вітчизняних деревообробників

на > Новини

ПРЕСРЕЛІЗ

Учасники ринку закликають Верховну Раду якнайшвидше ухвалити оновлений ПЗ "Про ринок деревини"

Реформа ринку деревини в Україні: оновлений законопроект забезпечить прозорість, рівні умови та ефективну торгівлю, підтримується галуззю.

4 ЛЮТОГО, 19:09

МІСТО: КИЇВ   [ПРИЄДНАТИСЯ ДО ЕВА](#) [КОМПАНІЇ](#) [ЛОГІН](#)

[ПРО НАС](#) [ЗАХИСТ БІЗНЕСУ](#) [ПОДІЇ](#) [РОЗВИТОК](#) [МАЛИЙ БІЗНЕС](#) [ОФІСИ](#) [ДОСЛІДЖЕННЯ](#)

Експерти Асоціації висловили підтримку законопроекту "Про ринок деревини"

КОМІТЕТ

10/ 01/ 2025 [Прослухати онлайн](#)

Очікується, що новий закон запровадить чіткі та єдині правила функціонування ринку деревини, які сприятимуть збалансованому розвитку галузі; забезпечать прозорість процесів; підтримуватимуть вільну та добросовісну конкуренцію.

Цей законопроект має стати важливим кроком до створення прозорого та ефективного ринку деревини. Він дасть змогу бізнесу працювати за чіткими правилами, усуваючи корупційні ризики та забезпечуючи рівні можливості для всіх учасників, – зазначає Андрій Циганок, виконавчий директор АДПУ.

Вже у лютому-березні 2025 року нардепи можуть ухвалити оновлений законопроект в другому читанні та в цілому.

Українська Асоціація Меблевикив підтримує ухвалення законопроекту № 4197-д «Про ринок деревини»

розгляд народних депутатів у сесійній залі.

Цьому рішенням передувала масштабна підготовча робота, яку успішно координував нардеп Богдан Кицак: численні робочі зустрічі, засідання та круглі столи за участі представників лісової, деревообробної та меблевої галузей. Вони мали можливість висловити свої пропозиції та побажання щодо механізму реалізації необробленої деревини, що дозволило врахувати інтереси всіх учасників ринку.

Цей законопроект мабуть один із найбільш проговорених, який наш комітет вів. Під час його підготовки нардепами-учасниками комітету було відвідано, мабуть, третину країни аби врахувати якомога більше точок зору. Сьогодні настав час коли ми маємо фіналізувати свої напрацювання та відправити до сесійної зали, – зазначив Дмитро Наталуха.

Учасники галузі відзначають ефективність біржової торгівлі деревиною, яка з липня 2021 року уже функціонує в Україні та неодноразово довела свою ефективність.

Оновлена редакція законопроекту передбачає низку важливих змін, спрямованих на створення прозорих і єдиних правил роботи ринку деревини:

СОВЕЦЬКИЙ АНЕКДОТ: Посетивший СССР Никсон спросил Брежнева, почему советские рабочие не бастуют. Вместо ответа Брежнев повез его на завод и сам обратился к рабочим: — С завтрашнего дня вам будет уменьшена зарплата! (Аплодисменты). - Будет увеличен рабочий день! (Аплодисменты). - Каждого десятого будут вешать! (Аплодисменты), вопрос из толпы: «Веревку свою приносят или партия обеспечит?»

Соціально-економічні умови ухвалення

законопроекту №4197-Д (надалі – ЗП) (т.зв. «державний ландшафт»):

1. найбільш велика, кровопролитна війна в Європі за останні 70 років, в активній фазі, на знищення країни;
2. економіка/бюджет країни зазнали негативних структурних змін/прискорення інфляції у 2024р. ;
3. вимкнення електрики через блекаути/додаткові витрати на придбання генераторів/вірогідність здорожчання енергоресурсів;
4. збільшення податкового навантаження/блокування податкових накладних/проблеми із відшкодуванням ПДВ/вимоги податкової щодо обґрунтованості трансфертного ціноутворення тощо;
5. значні кадрові проблеми, пов'язані із мобілізацією/бронюванням/катастрофічною еміграцією/демографічною катастрофою;
6. порушення логістичних шляхів;
7. значна соціальна напруга, втома та психічне виснаження людей/бізнесу;
8. суттєві макроекономічні ризики, в т.ч. - після закінчення військових дій;

+ галузеві умови :

1. ринок значно скоротився: у 2021р. в торгах брало участь близько 9 тис. СПД, станом на 2025р. – 3,5 тис
2. зниження цін/попиту на деревину на європейському та інших ринках;
3. стрибки, необґрунтоване завищення біржових цін на деревину, ціни на окремі позиції лісоматеріалів вже вище ніж в деяких європейських країнах;
4. періодичні реорганізації у найбільшого продавця деревини країни, із побічними ефектами у вигляді затримки із лісовою сертифікацією, значних затримок із відпуском деревини тощо;
4. зниження обсягів заготівлі деревини (через бойові дії, мінування, окупацію, неадекватні вимоги природоохоронного законодавства тощо),
5. необхідність запровадження вимог EUDR 2023 для євро.операторів в нац. законодавство із 01.01.2026;
6. блокування окремих експортних виробів митницею/вилучення та арешти лісовозів правоохоронними органами при перевезенні деревини тощо

(слайд №6)

Яка необхідність у прийнятті закону про деревину та ринок деревини ?

Фактично, за змістом коментований ЗП стосується обігу деревини, а тому

повинен мати відповідну назву - «Про деревину та ринок деревини в Україні»

Цілі «ідеального» законопроекту, що має бути ухвалений:

- ❑ Лісовий кодекс регулює лісові відносини до і включно із заготівлею деревини. Інші правовідносини щодо обігу, обліку, транспортування, продажу, експорту деревини має визначати закон про обіг деревини.
- ❑ Причина регулювання: в Україні деревина, набуваючи статусу товару із категорії природного ресурсу (98% відсотків лісів – належать державі) має державну або комунальну форму власності. Держава має бути зацікавлена у створенні справедливих та зрозумілих правил продажу та обігу належної їй ресурсу, протидії її розкраданню, запобіганню корупційним ризикам, а також отриманні прибутків власниками такого майна, збільшенням робочих місць та додаткових податкових надходженнях від його продажу. Одночасно мають розвиватись суміжні сектори (деревообробки, меблева промисловість, ринок альтернативних видів палива тощо). Тобто, в ідеальному варіанті, держава повинна шляхом якісного регулювання знайти певний баланс між інтересами продавців державного ресурсу, покупців (приватний сектор) та суспільства.
- ❑ Європейське законодавство - регламент EUDR 2023/1115 від 31.05.2023 р. висуває конкретні екологічні вимоги та норми законності походження деревини для імпортерів, як товару що надходить на європейський ринок. Україна зобов'язана привести (наблизити) своє законодавство у відповідність до європейського для можливостей торгівлі із ЄС до 01 січня 2026 р....

Аналітичні звіти із ринку деревини 2023 (прихильники біржової торгівлі) –

Рекомендації німецьких експертів проекту ADP 2018 -

WWF 2024 -

Яка необхідність у прийнятті закону про деревину та ринок деревини?

Фактично, за змістом – коментований ЗП, частково -про обіг деревини,
тому і повинен мати відповідну назву -

«Про деревину та ринок деревини в Україні»

Врегулювати статус деревини, як товару в цивільному обігу, визначити основний термінологічний апарат в цій сфері.

- ❑ Врегулювати питання обліку деревини, в т.ч. – електронного . Елект. облік вже і так існує із 2011 року. Із 2019 року норми про ел облік з'явились у підзаконних НПА та стандартах. Законодавцями залишилось ієрархічно визначити його на рівні профільного закону.
- ❑ Збалансовано врегулювати сферу продажу деревини, як товару що перебуває у державній чи комунальній власності та переходить у приватну власність.
- ❑ Врегулювати особливості експорту деревини (включити існуючі норми З. У. «Про особливості державного регулювання діяльності СПД, пов'язаної із реалізацією та експортом лісоматеріалів»).
- ❑ Комплексно визначити основні суміжні питання в сфері обігу деревини (узгодити основні поняття, стандарти/регламенти якості, статус громадських організацій в сфері деревообробки, мораторію на вивезення, ключових документів, лісового порталу тощо)
- ❑ Зразок подібного, чинного Закону – З.У. «Про зерно та ринок зерна в Україні», -
або З.У. «Про молоко та молочні продукти»,
З.У. «Про ринок електричної енергії» тощо...

Стаття 18. Використання власних ресурсів зерна суб'єктами ринку зер

Розділ V ДЕКЛАРУВАННЯ ТА КОНТРОЛЬ ЯКОСТІ ЗЕРНА

Стаття 19. Декларування зерна

Стаття 20. Декларування обсягів зерна, що знаходиться на зберіганні

Стаття 21. Якість зерна та продуктів його переробки

Стаття 22. Державний контроль за якістю зерна та продуктів його переробки

Стаття 23. Зерно та продукти його переробки, непридатні для продовольчого використання

Розділ VI ЗБЕРІГАННЯ ЗЕРНА

Стаття 24. Зберігання зерна на зерновому складі

Стаття 25. Зерновий склад

Стаття 26. Договір складського зберігання зерна

Стаття 27. Строк складського зберігання зерна

Стаття 28. Плата за зберігання зерна

Стаття 29. Наслідки відмови від передачі зерна на зберігання

Стаття 30. Відшкодування витрат за зберігання зерна

Стаття 31. Обов'язок поклажодавця зерна забрати зерно після закінчення строку зберігання зерна

Стаття 32. Обов'язок зернового складу повернути зерно

© Стаття 33. Відповідальність зернового складу за втрату, нестачу чи пошкодження зерна

Стаття 33-1. Система гарантування виконання зобов'язань за складськими документами

Стаття 33.

Стаття 34. Відшкодування збитків, завданих поклажодавцеві

Стаття 35. Повернення зерна за вимогою володільца складського документа

Стаття 36. Реєстр зерна, прийнятого на зберігання

Розділ VII СКЛАДСЬКІ ДОКУМЕНТИ НА ЗЕРНО

Стаття 37. Види складських документів на зерно

Стаття 38. Подвійне складське свідоцтво

Стаття 39. Права володільца складського та заставного свідоцтва

Структура З.У. «Про зерно та ринок зерна»

Про молоко та молочні продукти

Стаття 1. Терміни та їх визначення

Стаття 2. Сфера дії Закону

Стаття 3. Основні засади державної політики щодо забезпечення безпечності та якості молока і молочних продуктів

Стаття 4. Вимоги до показників безпечності та якості молока, молочної сировини і молочних продуктів

Стаття 5. Вимоги до пакування і маркування молочної сировини та молочних продуктів

Стаття 6. Вимоги до безпечності та якості молока, молочної сировини і молочних продуктів

Стаття 7. Вилучення з обігу, переробка, утилізація, знищення або подальше використання молока, молочної сировини та молочних продуктів, які н...

Стаття 8. Вимоги до технологічного обладнання та супутніх матеріалів

Стаття 9. Ветеринарно-санітарні вимоги до виробництва молока, молочної сировини та молочних продуктів

Стаття 10. Організація суб'єктами господарювання контролю за безпечністю та якістю молока, молочної сировини і молочних продуктів

(Статтю 11 виключено на підставі Закону № 442-VII від 05.09.2013)

(Статтю 12 виключено на підставі Закону № 442-VII від 05.09.2013)

Стаття 13. Права та обов'язки суб'єктів господарювання

Стаття 14. Державний контроль та нагляд у сфері виробництва, переробки, реалізації, експорту та імпорту молока, молочної сировини та молочни...

Стаття 15. Повноваження посадових осіб, які здійснюють державний контроль та нагляд у сфері виробництва, переробки та реалізації молока, мол...

Стаття 16. Державна підтримка виробників молока, молочної сировини і молочних продуктів

(Статтю 17 виключено на підставі Закону № 402-V від 30.11.2006)

(Статтю 18 виключено на підставі Закону № 402-V від 30.11.2006)

(Статтю 19 виключено на підставі Закону № 402-V від 30.11.2006)

(Статтю 20 виключено на підставі Закону № 5462-VI від 16.10.2012)

Стаття 21. Відповідальність за порушення норм цього Закону

Стаття 22. Міжнародне співробітництво у сфері забезпечення належної безпечності та якості молока, молочної сировини і молочних продуктів

Стаття 23. Прикінцеві положення

Структура З.У. «Про молоко та молочні продукти»

Структура З У «Про ринок електричної енергії»

Про ринок електричної енергії

Розділ I ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

- Стаття 1. Визначення термінів
- Стаття 2. Правові основи функціонування ринку електричної енергії
- Стаття 3. Принципи функціонування ринку електричної енергії
- Стаття 4. Договірне забезпечення функціонування ринку електричної енергії

Розділ II ДЕРЖАВНА ПОЛІТИКА, РЕГУЛЮВАННЯ У СФЕРІ ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТИКИ ТА БЕЗПЕКА ПОСТАЧАННЯ

- Стаття 5. Державна політика в електроенергетиці
- Стаття 6. Державне регулювання ринку електричної енергії
- Стаття 7. Ціноутворення (тарифоутворення) на ринку електричної енергії
- Стаття 8. Ліцензування господарської діяльності на ринку електричної енергії
- Стаття 8-1. Реєстрація учасників ринку електричної енергії
- Стаття 9. Державний енергетичний нагляд в електроенергетиці
- Стаття 10. Повноваження місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування у відносинах із суб'єктами електроенергетики
- Стаття 11. Антимонопольні обмеження
- Стаття 11-1. Обмеження поводження з інсайдерською інформацією на ринку електричної енергії
- Стаття 11-2. Маніпулювання на ринку електричної енергії
- Стаття 12. Особливості умов праці в електроенергетиці
- Стаття 13. Страйки на підприємствах електроенергетики
- Стаття 14. Охорона навколишнього природного середовища
- Стаття 15. Регіональне співробітництво
- Стаття 16. Безпека постачання електроенергії
- Стаття 17. Операційна безпека постачання
- Стаття 18. Якість електропостачання
- Стаття 19. Баланс попиту та пропозиції на електричну енергію
- Стаття 20. Моніторинг безпеки постачання

► СТРУКТУРА КОМЕНТОВАНОГО ЗП «Про ринок деревини»

1. Преамбулу Закону викласти у такій редакції:

« Стаття 1. Визначення термінів регулювання ринку деревини

► "Стаття 3. Принципи функціонування ринку деревини

► **"Розділ II. Державне регулювання ринку деревини**

Стаття 4. Органи державної влади, які здійснюють державне регулювання ринку деревини

► Стаття 5. Повноваження Кабінету Міністрів України щодо державного регулювання ринку деревини

► Стаття 6. Повноваження центрального органу виконавчої влади, який забезпечує формування та реалізацію державної політики у сфері лісового та мисливського господарства

► Стаття 7. Повноваження Уповноваженого державного органу Стаття 8. Повноваження Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку щодо державного регулювання ринку деревини

► **"Розділ III. Учасники ринку деревини**

Стаття 9. Учасники ринку деревини

► Стаття 10. Оператор ринку деревини

Стаття 11. Суб'єкти господарювання, які провадять діяльність з переробки деревини

► Стаття 12. Інші суб'єкти господарювання, що здійснюють будь-які операції з деревиною

Стаття 13. Організатор біржових торгів на ринку деревини

► **"Розділ IV. Купівля - продаж лісоматеріалів необроблених, деревини паливної**

► Стаття 14. Купівля - продаж та інші види відчуження лісоматеріалів необроблених, деревини паливної на ринку деревини

► Стаття 15. Продаж лісоматеріалів необроблених та деревини паливної у роздріб та фізичним особам для задоволення соціально-побутових потреб

► Стаття 16. Купівля - продаж та інші види відчуження лісоматеріалів необроблених, деревини паливної поза організатором біржових торгів на ринку деревини

► Стаття 17. Облікові та товаросупровідні документи на ринку деревини

► **"Розділ V. Інформаційне забезпечення ринку деревини**

Стаття 18. Перелік суб'єктів господарювання, які провадять діяльність з переробки деревини

► Стаття 19. Електронний облік на ринку деревини

Стаття 20. Авторизовані інформаційні агенти

► Стаття 21. Моніторинг ринку та оприлюднення інформації про ринок деревини

► **"Розділ VI. Порядок врегулювання спорів та відповідальність за порушення законодавства на ринку деревини**

► Стаття 22. Порядок врегулювання спорів на ринку деревини

Стаття 23. Відповідальність за порушення законодавства про ринок деревини

► **"Розділ VII. ПРИКІНЦЕВІ ТА ПЕРЕХІДНІ ПОЛОЖЕННЯ**

► 1. Внести зміни до таких законодавчих актів України: 1. статтю 69 Лісового Кодексу. 170) викласти у такій редакції:

► + продовження мораторію на вивіз кругляка + сертифікати про походження

ЗП №4197-Д (друге читання) не відповідає вимогам системності правового регулювання:

У разі ухвалення ЗП, законодавча структура правовідносин, що врегульовують обіг деревини матиме наступний вигляд:

1. Закон України «Про ринок деревини» (у разі прийняття набере чинність через 9 місяців: за цей період Уряд має розробити значний обсяг підзаконних актів, що передбачає ЗП);
2. Закон України «Щодо функціонування системи електронного обліку деревини та про імплементацию Регламенту (ЄС) 2023/1115 щодо доступності на ринку Європейського Союзу певних товарів та продукції, пов'язаних зі знелісненням та деградацією лісів, а також про скасування Регламенту (ЄС) №995/2010» (згідно п.2 розділу VII ЗП буде обов'язковий для розробки Урядом у 3-х місячний строк...);
3. Закон України «Про особливості державного регулювання діяльності суб'єктів підприємницької діяльності, пов'язаної із реалізацією та експортом лісоматеріалів» (прим. авт: *водночас, норму про мораторій на заборону експорту кругляка та про електронні сертифікати на лісоматеріали вирішили вибірково перенести в ЗП..*).

Висновок: наведена редакція регулювання не відповідатиме вимогам системності/комплексності правового регулювання (ст. 3 З.У. «Про правотворчу діяльність»). Замість єдиного профільного (спеціального) закону, діятиме три - подрібнених, фрагментарних....

Зауваження: Сфера дії ЗП штучно обмежена виключно деревиною, що заготовлена постійними лісокористувачами в лісовому фонді

Разом з тим, чинне законодавство передбачає інші джерела походження деревини, як природного ресурсу:

- 1) Видалення зелених насаджень (ст. 28 З.У. «Про благоустрій населених пунктів», постанова КМУ №1045 від 01.08.2006 – ордер на видалення);
- 2) Рубки в пожезахисних лісосмугах, що розташовані на землях с/г призначення (ст. 134 ЗК України, постанова КМУ №650 від 22.07.2020 – лісорубний квиток);
- 3) Рубки всіх інших насаджень лінійного типу, на інших землях, інших самосійних насаджень, за межами населених пунктів що не отримали статусу самозалісених (законодавством не визначений ані порядок надання дозволів, а тим більш – обліку деревини);
- 4) Вирубка багаторічних насаджень на с/г землях (ст. 22 ЗК України). Приміром – сади, є приватною власністю, перебувають на балансах юр. осіб, ніяких дозволів на потребують;
- 5) Деревина на земельних ділянках приватної власності (виходячи із положень ст. 10 З.У. «Про рослинний світ» - дозволу такі рубки не потребують. Це власне рішення власника/орендаря).
- 6) + в перспективі: ухвалення законодавства про плантаційне лісовирощування/енергетичні рослини.

Проблемні питання: суміжний - профільний З.У. «Про рослинний світ» визначає питання деревини як природного ресурсу, а не як товару. В цілому має загальний характер, дещо нечіткий, частково застарілий, його реальне та дієве виконання здебільшого ускладнене.

Пропозиції:

узгодити З.У. «Про альтернативні види енергії» із вимогами «ідеального» З.У. «Про деревину та ринок деревини в Україні»; визначити поняття відходів лісового господарства/порубкових решток/неліквідної деревини/хмизу, як товару

Закон України «Про альтернативні види енергії» визначає поняття «**біомаса**», до яких віднесені біологічно поновлювані речовини органічного походження, здатні до біологічного розкладу у вигляді продуктів, відходів і залишків в тому числі - **лісового господарства**. Іншими словами, **вся заготовлена деревина відноситься до поняття «біомаса»**. Енергія біомаси, згідно зі ст. 1 Закону України «Про альтернативні джерела енергії», є альтернативним джерелом енергії.

Іншими словами, БІОМАСА - це деревина дров'яна (ПВ та НПВ)+ відходи та залишки лісового господарства.

В лісовому законодавстві визначення поняття «**відходи лісового господарства**» немає. Проте розглядаючи технологічні операції лісозаготівлі як виробничий процес, до відходів лісокористування слід віднести **порубочні рештки (порубкові залишки)**. До них відносять гілки, сучки, верхівки (верхні кінці стовбура, який не може бути використаний в якості ділового сортименту або дров), тонкі стовбури молодих дерев діаметром до 4 см.). Крім цього, до порубкових залишків на практиці відносять повністю сухі дерева, які при валці розсипаються на частини, які непридатні до розкражування або навіть віднесенню в категорію дров.

Податкове законодавство використовує поняття «**порубкові залишки, що підлягають використанню**» (ст. **256 ПК України**). Згідно затвердженої Постановою КМУ №483 від 12.05.2023 р. електронної форми лісорубного квитка, деревина дров'яна та порубкові рештки (хмиз і сучки) обліковуються окремо.

Згідно ст. ст. 3, 5-1 вказаного Закону, продукція і відходи лісового господарства та технологічно пов'язаних з ним галузей промисловості, а також **гранули, брикети, деревне вугілля та вуглиста речовина, вироблене з цієї продукції та відходів, що використовуються в якості палива, відносяться до альтернативних видів відходів.**

Тема достатньо об'ємна та вимагає законодавчого удосконалення, узгодження із профільними НПА

Зауваження: розділ I законопроекту. Основні положення (стаття 1):

- наявність бланкетних норм у ключових поняттях законопроекту:

Приклад: «Лісоматеріали необроблені», з видаленою або невидаленою корою або заболонню, або начорно брусовані або небрусовані... ЗП відправляє в інший Закон «Про особливості державного регулювання СПД, пов'язаної із реалізацією та експортом лісоматеріалів...»

- невідповідність ключових визначень нормам лісового законодавства: приклад: оператором ринку деревини не може бути власник лісів або тимчасовий лісокористувач;
- важливе поняття «суб'єкт господарювання, який провадить діяльність з переробки деревини» - недосконало виписане. (якщо тлумачити буквально поняття – кожний переробник має займатися всіма переліченими видами КВЕД, щоб мати такий статус... такого спектру видів діяльності немає жодний СПД)
- ключове поняття «ринок деревини» - по суті не визначено;
- поняття «Система електронного обліку деревини» не відповідає дійсній назві ЄДСЕОД, що визначена у постанові КМУ №1142 від 04.12.2019;
- поняття «товаросупровідні документи» не узгоджується із профільним законодавством в сфері автотранспорту, залізничного транспорту тощо.

Зауваження: суперечливі формулювання (стаття 3):

Частина 3 ст. 3 ЗП: *«На ринку деревини забороняються будь-які операції щодо лісоматеріалів необроблених, деревини паливної, якщо їх заготівля спричинила знеліснення, або вони були заготовлені з порушенням порядку, встановленого законодавством.»*

Основні ризики:

- невизначеність поняття «знеліснення»;
- що включає поняття «порядок заготівлі, встановлений законодавством» ?

Питання:

1. хто повинен встановлювати факт «знеліснення» ? яка процедура заборони ?

Практична реалізація: знеліснення/деградація лісів відбувається тоді, коли рубка проведена, лісовий покрив не відновився, деревина давно вивезена та вже давно реалізована..

2. Який тоді сенс буде забороняти реалізацію товару, який вже проданий ?

3. В іншому випадку, що робити із деревиною, яку «заборонили» ? Які це матиме наслідки для власників придбаної деревини ? Скасування сертифікатів походження ? Вилучення деревини ?

4. Що таке «порядок заготівлі деревини, встановлений законом» (наприклад, провели рубку без процедури ОВД, або провели рубку без карти тех. процесу заготівлі тощо ?? ?

Висновок: жодних цілей наведена норма ЗП не вирішує, викликає більше питань ніж відповідей...

НЕДОЛІКИ ЗП:

1: Видання Держлісагентством нормативно-правових актів, обов'язкових для виконання фізичним чи юридичним особами, суперечить ст. 23 З.У. «Про ЦОВВ».

Згідно ст. 15 вказаного З.У., видача НПА - це виключні повноваження міністерств.

2. Аномально великий перелік підзаконних НПА, який має прийняти на виконання ЗП

Уповноваж держ орган (Держлісагентство) :

- ❑ затверджує Порядок та форми звітів для операторів ринку деревини про виконання планів заготівлі лісоматеріалів необроблених та деревини паливної, а також звіти для операторів ринку деревини про реалізацію лісоматеріалів необроблених та деревини паливної на ринку деревини;
- ❑ погоджує Порядок та правила укладення, документального оформлення, стандартних (типових) умов договорів контрактів, що укладаються в результаті біржових торгів на ринку деревини, та вимог щодо їх виконання;
- ❑ затверджує Порядок формування конкурсної комісії, оприлюднення інформації про проведення конкурсу, та інші питання організації конкурсного відбору організаторів біржових торгів на ринку деревини, а також порядку втрати статусу організатора біржових торгів у разі порушення вимог законодавства щодо функціонування ринку деревини;
- ❑ затверджує Порядок визначення та інформування учасників ринку деревини про дати проведення основних та додаткових торгів на ринку деревини;
- ❑ визначає дати проведення основних та додаткових торгів на ринку деревини та інформування учасників ринку про них;
- ❑ визначає осіб, яка забезпечує адміністрування системи електронного обліку деревини;
- ❑ встановлює Порядок роздрібного продажу лісоматеріалів необроблених та деревини паливної;
- ❑ встановлює Форми типового договору купівлі-продажу, Порядок формування ціни та граничного обсягу продажу фізичним особам лісоматеріалів необроблених та деревини паливної для задоволення соціально-побутових потреб;

НЕДОЛІКИ ЗП-2: Аномально великий перелік НПА, який має прийняти Уповноваж. держ орган (Держлісагентство):

- ❑ затверджує **Порядок формування ціни** та граничних обсягів роздрібного продажу лісоматеріалів необроблених та деревини паливної фізичним особам для задоволення соціально-побутових потреб, форми типового договору купівлі-продажу лісоматеріалів необроблених та деревини паливної для задоволення соціально-побутових потреб;
- ❑ затверджує **Порядок та Правила оформлення купівлі-продажу лісоматеріалів необроблених, деревини паливної поза організатором біржових торгів на ринку деревини, форми типового договору та інших вимог;**
- ❑ встановлює за погодженням з Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку **Вимоги до організаторів біржових торгів** на ринку деревини щодо кількісних показників активності біржових торгів;
- ❑ встановлює **Вимоги до програмно-технічного комплексу та захищених каналів зв'язку для організаторів біржових торгів;**
- ❑ встановлює **Вимоги щодо формування операторами ринку деревини лотів для продажу на біржових торгах на ринку деревини;**
- ❑ визначає **дати проведення основних та додаткових торгів на ринку деревини та інформування про них;**

Недоліки ЗП 3. Аномально великий перелік НПА, який має прийняти на виконання

ЗП Уповноважений державний орган (Держлісагентство):

- ❑ - оприлюднює на своєму офіційному веб-порталі план-графік проведення основних та додаткових торгів на ринку деревини;
- ❑ - формує та веде Перелік суб'єктів господарювання, які провадять діяльність з переробки деревини та оприлюднення на його офіційному веб-порталі;
- ❑ - перевірка достовірності інформації та поданих суб'єктом господарювання документів, включення, виключення та тимчасового виключення суб'єктів господарювання з Переліку суб'єктів господарювання, які провадять діяльність з переробки деревини;
- ❑ - формує та веде Перелік авторизованих інформаційних агентів та оприлюднення на його офіційному веб-порталі;
- ❑ - перевіряє достовірність інформації та поданих суб'єктом документів, включення, виключення суб'єктів з Переліку авторизованих інформаційних агентів;
- ❑ - інформує Держаудитслужбу, або його міжрегіональних територіальних органів стосовно вжиття заходів здійснення моніторингу процедур публічних закупівель ...
- ❑ - погоджує внутрішні документи організатора біржових торгів на ринку деревини, в частині, що встановлює порядок організації та проведення біржових торгів на ринку деревини;

Повноваження Уряду згідно ЗП:

- ❑ затверджує Порядок моніторингу на ринку деревини; (*прим.авт. – не враховано, що законом із 2018 р. запроваджений обов'язок моніторингу внутрішнього споживання деревини»*)
- ❑ затверджує Порядок перевірки Держлісагентством інформації та документів, включення/виключення/тимчасового виключення СПД із Переліку СПД;
- ❑ затверджує Порядок проведення верифікаційних перевірок Держлісагентством;
- ❑ затверджує Порядок утворення, роботи, кількісний склад, формування персонального складу Комісії із розгляду скарг на ринку деревини,
- ❑ затверджує Порядок проведення верифікаційних перевірок Комісією із розгляду скарг на ринку деревини;

Ключові новели ЗП для продавців (статті 10, 14):

- ❑ постійні лісокористувачі (продавці) будуть зобов'язані подавати план заготівлі на наступний рік (до 01 жовтня) та звіт про виконання планів заготівлі деревини (до 01 лютого) та звіти про реалізацію деревини за встановленою формою;
- ❑ продавцям (тобто, всім постійним лісокористувачам) забороняється займатися власною переробкою;
- ❑ будуть зобов'язані вносити гарантійне забезпечення (?);
- ❑ зможуть використовувати деревину для власних потреб, однак без застосування давальницьких схем, та без мети отримання прибутку (*прим. авт.- тобто ЗП забороняє переробку у всіх лісгоспах державної та комунальної власності*);
- ❑ будуть зобов'язані продавати деревину виключно на біржових торгах (деревина визнається в тексті ЗП біржовим товаром), крім випадків:
 - а) для потреб нац. безпеки та оборони;
 - б) для замовників, які придбавають згідно З.У. «Про публічні закупівлі»;
 - в) в роздріб фіз. особам та для соц-побутових потреб.
- ❑ Всю деревину, що продаватимуть постійні лісокористувачі поза біржами, продаватимуть за договором типової форми, що затверджуватиме Держлісагентство.

Загальні обов'язки продавців та покупців (ч. 4,5 ст. 19 ЗП):

- ❑ Обидві сторони договорів *(прим.авт. – і деревообробники)* будуть зобов'язані надавати інформацію до системи ЄДСЕОД та отримувати з неї інформацію та документи щодо **власних господарських операцій (?)** в обсязі та у порядку, який визначить Держлісагентство;
- ❑ Інформацію щодо договорів про продаж деревини, вчинених на біржі буде передавати до ЄДСЕОД виключно біржа, за результатами проведених біржових торгів (самостійно або через клірингову установу)

Обов'язки деревообробників згідно ЗП(ст. 11):

1. СПД будуть зобов'язані вести облік належного їм обсягу деревини у спосіб, який можливо буде передати в ЄДСЕОД;
2. СПД зможуть перепродавати придбану на біржах та в інший законний спосіб у разі внесення її в ЄДСЕОД;
3. СПД будуть по суті зобов'язані подати заяви про включення до Переліку СПД задля можливості першочергового придбання лісоматеріалів;
4. СПД будуть зобов'язані подавати щорічні декларації про деревообробну діяльність;

Висновки:

ЗП надає деревообробникам лише право придбавати деревину за умов: А) реєстрації в Переліку деревообробників (по суті не обов'язково, але це впливає із ідеї самого ЗП), Б) виключно через біржі, В) про придбану доведеться звітуватися, що її переробили. Все інше у деревообробників в ЗП - обов'язки..

Моніторинг публічних закупівель деревини (ч.5 стаття 16 ЗП).

5. Якщо ціна договору про закупівлю лісоматеріалів необроблених, деревини паливної, укладеного згідно законодавства про публічні закупівлі, суттєво відрізняється від поточних цінових показників на організованому товарному ринку, то Уповноважений державний орган (прим. - Держлісагентство) інформує центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері державного фінансового контролю, або його міжрегіональні територіальні органи (прим - Держаудитслужбу) стосовно вжиття заходів здійснення моніторингу процедур відповідних публічних закупівель.

(цитата із ЗП....)

- прим. авт.: не визначено, хто буде займатися постійним моніторингом публічних закупівель деревини ?

Перепродаж замовникам на публічних закупівлях суб'єктами господарювання дров паливних, що придбаються у фізичних осіб

ТУ ДБР у м. Миколаєві у 2024 році пред'явило підозри посадовим особам Миколаївського КЕУ у рамках кримінального провадження № 62023150010001668 від 14.12.2023 за ознаками кримінальних правопорушень, передбачених ч.5 ст.191 та ч. 4 ст. 410 КК України у вчиненні кримінального правопорушення передбаченого ч.5 ст. 191 КК України, а саме розтрата чужого майна шляхом зловживання службовою особою своїм службовим становищем, вчинене за попередньою змовою групою осіб, в умовах воєнного стану та в особливо великих розмірах.

... 20.07.2022 між Миколаївським КЕУ (КЕВ м. Миколаїв) в особі ОСОБА_8 та ДП «Вознесенське/Миколаївське/Враївське лісове господарство» в особі директора ОСОБА_9 укладено договір на виконання мобілізаційного завдання в особливий період, строком на 1 рік, відповідно до якого вартість паливної деревини для потреб оборони складала **1396,8/1580/1620 грн. за 1 м3**. Проте, в період з 20.07.2022 по 20.07.2023, КЕВ м. Миколаїв не здійснювало закупівлю дров у ДП «Врадіївське лісове господарство», ДП «Миколаївське лісове господарство», ДП «Вознесенське лісове господарство» на підставі вищезазначених договорів на виконання мобілізаційного завдання в особливий період.

.... При цьому, з урахуванням ринкової вартості паливної деревини, з якісними характеристиками, зазначеними у п.2.1. договору № 2112 від 21.09.2023, з урахуванням вантажних робіт у місцях завантаження та транспортування, витрат на складування (штабелювання) товару в місці поставки (без ПДВ) на рівні **2 200 грн. за 1 м3 станом на 21.09.2023**, розмір шкоди, що було завдано інтересам держави при оплаті Миколаївським КЕУ завищеної вартості деревини твердих порід у кількості 1070 **м3 за ціною 3300 грн.** за 1 м3 складає 1 177 000 грн., що у шістьсот і більше разів перевищує неоподатковуваний мінімум доходів громадян на момент вчинення кримінального правопорушення та є особливо великим розміром.

Разом з тим.....В період з 21.09.2023 по 31.12.2023 ОСОБА_18 , ОСОБА_19 , ОСОБА_20 , ОСОБА_21 та інші невідомі досудовим розслідуванням особи, без укладання будь-яких договірних відносин з ТОВ «ЛАЙТ ГРІН», Миколаївським КЕУ та іншими підприємствами, здійснили доставку на паливний склад Миколаївського КЕУ, розташованого за адресою: Миколаївська область, Миколаївський район, с. Костянтинівка, вул. Привокзальна, 2а, паливну деревину твердих порід у кількості 1070 м3, яка фактично була придбана на ім'я сторонніх фізичних осіб в лісгоспах ДП «Ліси України», по ціні за 1 м3 від 750 грн. до 1400 грн., без ПДВ, що з урахуванням ціни зазначеної у договорі № 2112 від 21.09.2023 на **рівні 3300 грн. за 1 м3 перевищувало 25 відсотків сукупного прибутку усіх суб'єктів господарювання, що були залучені в ланцюгу постачання між виробником товару і виконавцем державного контракту (договору).**

Судова практика: кримінальні провадження щодо завищення цін на деревину при будівництві фортифікаційних споруд

У 2024 році ГСУ ДБР розслідується провадження, яким перевіряється ймовірна причетність службових осіб ІНФОРМАЦІЯ_1 , ІНФОРМАЦІЯ_2 , обласних, Київської міської, районних військових (державних) адміністрацій, військових адміністрацій населених пунктів, Державного агентства відновлення та розвитку інфраструктури до розтрати бюджетних коштів в особливо великих розмірах за попередньою змовою із суб'єктами господарювання, які виступають в ролі підрядних організацій під час будівництва військових інженерно-технічних і фортифікаційних споруд на території Сумської, Харківської, Донецької, Запорізької, Дніпропетровської, Чернігівської, Київської, Житомирської Одеської, Херсонської, Миколаївської Вінницької, Рівненської та Волинської областей.

Так, під час досудового розслідування отримано інформацію відносно службових осіб ІНФОРМАЦІЯ_3 (далі за текстом ОВА) та підпорядкованих військових адміністрацій (далі за текстом ВА), які здійснюють діяльність на території Донецької області та відповідальні за будівництво фортифікаційних споруд. Вказані особи користуючись наданими повноваженнями пов'язаними з розпорядженням бюджетними грошовими коштами виділеним відповідно до Постанови КМУ № 37-р від 19.01.2024 «Про виділення коштів з резервного фонду державного бюджету» для здійснення заходів, пов'язаних із зміцненням обороноздатності, розробили схему з привласнення частини грошових коштів шляхом залучення для проведення будівельних фортифікаційних споруд підконтрольних комерційних підприємств, які в свою чергу під час виконання будівельних робіт здійснюють завищення вартості будівельних матеріалів та проводять безтоварні операції з підприємствами, що мають ознаки фіктивності з метою привласнення бюджетних грошових коштів.

Так, ймовірно, посадові особи ОВА та ВА діючи за попередньою змовою, з метою привласнення бюджетних грошових коштів, шляхом визначення переможцем підконтрольного комерційного підприємства уклали договори на виконання будівельних робіт: , з ПП « ІНФОРМАЦІЯ_11 ». Під час проведення робіт з будівництва фортифікаційних споруд, ймовірно, використовуючи підконтрольні підприємства та підконтрольних службових осіб за попередньою змовою зі службовими особами ІНФОРМАЦІЯ_4 здійснено штучне завищення вартості будівельних матеріалів та будівельних послуг за номенклатурами товарів:

- постачання деревини за номенклатурою «Круглі лісоматеріали сосна (Pins) d15-19 D1b» загальним об'ємом 1217м3 за ціною 6488,32 грн/м3 на загальну суму 7 млн. 902 тис. грн. Встановлено, що вказану номенклатуру товару ТОВ « ІНФОРМАЦІЯ_5 » придбано у ДП « ІНФОРМАЦІЯ_6 » (код НОМЕР_1) за ціною 2250,00 грн/м3. на загальну суму 2 млн. 738 тис. грн., тобто шляхом використання підприємства ТОВ « ІНФОРМАЦІЯ_5 » штучно завищено вартість деревини на загальну суму 5 млн. 164 тис. грн.

Корупційні скандали із закупівлею деревини 2024 року:

Ба більше, навіть у **скандальних контрактах Харківської обласної адміністрації** деревина вдвічі дешевша від миколаївського кошторису. Наприклад, у харківських звітах про підряди з ТОВ «Герц індустрія» (ця фірма зараз належить робітниці Дніпровського металургійного комбінату, яка має п'ять виконавчих проваджень по банківських кредитах і суди за ухилення від батьківських обов'язків та яка п'яною вчинила домашнє насилля над матір'ю) ціна деревини знаходиться в діапазоні від **4 800 до 5 600 грн** за кубометр.

У травні комунальне підприємство «Харківське ремонтно-будівельне підприємство» замовляло круглі лісоматеріали породи сосна по 3 420 – 3 540 грн/куб. м з урахуванням доставки в Харків.

Відмітимо цікаві нюанси з доставкою деревини для фортифікацій. Найбільше тут відзначилась Хмельницька ОДА. Її колоди й так були вдвічі дорожчими від ринку – 7 800 грн за куб. Але хмельничани вписали в кошторис ще й доставку по 8 598 грн за куб на відстань 1 013 кілометрів (це відповідає відстані між Хмельницьким і Донецщиною). У результаті хмельницька деревина для фортифікацій обійшлась у 16 400 гривень за кубометр. Що в рази перевер

[illegible]

Відтак не зайве було б підтвердити, що по підрядах Хмельницької ОДА деревину справді везли на тисячу кілометрів, а не брали десь поруч із місцем будівництва фортифікацій на фронті. Бо Курахівська міська рада на Донеччині буквально цими ж днями «паніки й ажіотажного попиту» замовила у ДП «Лиманське лісове господарство» круглі лісоматеріали хвойних порід по **3 300 грн/куб. м** з урахуванням доставки до фронтової області.

За даними «Наших рошей», держава вилучає колоди у державних лісгоспів на потреби ЗСУ. В першому кварталі цього року деревину забирали по ціні від 1 700 до 2 600 грн за кубометр із ПДВ залежно від діаметрів колод і класу якості деревини (В, С, D).

Доставка з Полісся, центру та півночі України до Миколаєва коштує від 1 100 до 1 500 грн/куб. Ще 300 гривень коштує підвезення/завантаження. Відтак з урахуванням цих видатків вартість сирових колод у Миколаєві мала б скласти від 3 900 до 4 400 грн за кубометр. Але в фортифікаційних кошторисах миколаївців стоїть ціна 11 400 грн. Тобто фактично втричі дорожче від ринкових цін. Доставка по області до місця будівництва в кошторисі вказана окремо і коштує 720 грн за кубометр із ПДВ.

Ціни колод у фортифікаційних кошторисах

Найочевидніша різниця із цінами в кошторисах Держзвіндовлення у Сумській області, де колоди враховані по 1 752 грн, – миколаївські колоди майже в сім разів дорожчі. Також на ринковому рівні ціна дорожчих

**Нові будівництва фортифікаційних споруд
оборонних рубежів та улаштування системи
невибухових загороджень "Винограде" у
Миколаївській області**

серед. діаметр 150 мм	м3	113,262	122877,73	113262,60
-----------------------	----	---------	-----------	-----------

Відпускна ціна з ПДВ – 11 400 грн/куб. м

Харківські лісгоспи, сумнівні компанії-постачальники і постперевірка

– Харківські лісгоспи, попри те, що розташовані в прикордонній області, продовжують продавати деревину. З початку 2024-го року вони продали деревини на суму орієнтовно 100 мільйонів гривень за середньою ціною 1500 гривень за кубометр. Чи зверталися ви до них перед тим, як піти до приватних компаній?

– Ми постійно з ними працюємо – і в 2022, і в 2023, і в 2024 роках. У нас є планові (спільні – УП) заходи, зокрема розмінування. Постійно, на жаль, є випадки, коли підривається і спеціалізована техніка, і працівники лісництва, і просто люди, які вийшли на рибалку чи по гриби з дітьми.

Ми перші, хто зацікавлений у тому, щоб лісгоспи запрацювали на повну.

– Ви зверталися до них за деревиною у 2024, коли зрозуміли, що вам треба посилювати лінію оборони на Харківщині?

– У 2024 році, коли була постанова, коли ми зрозуміли той об'єм лісоматеріалів, які треба придбати, щоб вчасно виконати завдання президента й Офісу президента... У нас на це було фактично два місяці. А зведення взводно-опорного пункту (ВОПу) в середньому триває від одного місяця до двох. Тобто терміни були обмежені.

Ми звернулися до лісгоспів: Чугуєво-Бабчанське, Жовтнєве, Зміївське, і абсолютно все, що в них залишалося, ми придбали.

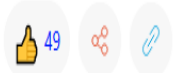
16:26, 04 червня 2024

Скандал на мільйони гривень: у Харківській ОВА не змогли сказати, які державні лісгоспи відмовилися постачати деревину для фортифікацій

Заступник голови Харківської ОВА Михайло Харнам казав, що деревину для будівництва фортифікаційних укріплень довелося купувати у приватних підприємців, адже державні лісгоспи нібито відмовлялися постачати її у необхідній кількості. Втім, ХОВА лише писала їм листи на електронну пошту, іншим чином не контактуючи, а відсутність відповіді вважала за відмову. Через це довелося шукати приватних підприємців

Інформатор Україна
ЖУРНАЛІСТ

Усунення корупційних ризиків в оборонних закупівлях:

пропозиції до до законодавства (усунення корупційних ризиків, узгодження дій щодо оперативного забезпечення деревиною Сил оборони постійними лісокористувачами):

Стаття.... Відчуження лісоматеріалів для оборонних потреб (поясн. -продаж/безоплатна передача)

Наприклад: *«Лісоматеріали для оборонних потреб державні замовники у сфері оборони придбавають у надпорогові суми за прямими договорами виключно у постійних лісокористувачів, без проведення процедури публічних закупівель за (варіант №1 - вільними цінами), варіант №2 – за собівартістю, варіант №3 – за цінами, що затверджені Кабінетом Міністрів України, Варіант №4 – за середніми цінами, що склались на біржових торгах попереднього кварталу...).*

Забороняється відчуження та використання деревини, що придбана для потреб оборони для інших цілей.... Посадові особи, винні утаких діях.. несуть відповідальність встановлену законом.

Безоплатна передача постійними лісокористувачами лісоматеріалів та пиломатеріалів проводиться на підставі розпорядження ВЦА у невідкладних випадках (перелічити...)

Безоплатна передача пиломатеріалів державним замовникам у сфері оборони, переробка необробленої деревини постійними лісокористувачами для потреб оборони проводиться за рішенням (ЦОВВ, що реалізує державну політику у сфері .. прим – Держлісагентством. Варіант №2 – за розпорядженням ВЦА).

-
- Узгодити продаж необробленої деревини із нормами З.У. «Про оборонні закупівлі»;
 - Узгодити питання безоплатної передачі деревини лісгоспами із вимогами З.У. «Про передачу, примусове відчуження або вилучення майна в умовах правового режиму воєнного чи надзвичайного стану».

Ключова пропозиція: зібрати круглий стіл за участю Кабміну, ОВА, Міноборони, Держлісагентства, ДП «Ліси України», за яким напрацювати конкретні пропозиції до законодавства

КЛЮЧОВІ НОВЕЛИ ЗП ДЛЯ ПОКУПЦІВ (ст. ст. 11, 12,18):

1. Всіх покупців поділять на дві групи:

а) суб'єкти переробки деревини (скорочено - СПД)

(отримують такий статус після внесення у «Перелік СПД», який буде вести Держлісагентство);

б) інші, будь-які підприємства-покупці деревини,

незалежно від наявності переробних потужностей (скорочено - трейдери)

2. Вводиться обов'язок ведення обліку придбаної деревини для всіх покупців, з метою передачі в ЄДСЕОД (у форматі, які визначений цим обліком);

3. Закон передбачає можливість виконання господарських операцій із всією деревиною для всіх СПД, у разі якщо:

а) така деревина придбана згідно цього ЗП або

б) іншим «законним способом» та ...

в) якщо інформація була надана до ЄДСЕОД в порядку, що визначається Держлісагентством;

4. СПД матимуть право перепродажу придбаної на біржах деревини виключно тільки таким же СПД;

5. СПД зобов'язані будуть щорічно подавати декларацію про деревообробну діяльність; (пункти декларації – аналогічні для заяви про включення до «Переліку СПД»).

6. Трейдери (т.зв.«недеревообробники») зможуть перепродавати придбану на біржах деревину за умови надання інформації про такий перепродаж в ЄДСЕОД

Так, так просто внести в Перелік..

СУБ'ЄКТИВНЕ ПРИПУЩЕННЯ :

прихований мотив ЗП щодо «каскадного поділу» ринку на дві категорії:

1) СПД та 2) інших «суб'єктів, які придбавають деревину» (трейдерів) -

це конкуренція за доступ до придбання дров'яної деревини ПВ двох сегментів бізнесу:

1. виробників ДСП

2. виробників /електричної теплової енергії

з альтернативних джерел твердої біомаси

- згідно З.У. «Про теплопостачання», ПКУ та суміжного законодавства, «тепловики» як виробники тепла із лісової біомаси- дров'яної деревини (як альтернативний вид палива та відновл джерело енергії) працюють на регульованому тарифу в 90% діючого для СПД тарифу, виробленого з використанням природного газу (встановлюють НКРЕПП та ОМС);

- виробники енергетики із лісової біомаси (дров'яної деревини) – працюють через отримання «зеленого» тарифу, який зараз становить 12,39 євроцентів за квт/год. (без ПДВ) .

Побічний ефект такого поділу: всі інші учасники ринку також будуть змушені звітуватися за перероблену деревину в ЄДСЕОД, подавати декларації, піддаватися штрафам та «відключенням» на півроку/рік тощо.

Законопроектна боротьба виробників альтернативних джерел енергії (дров'яної біомаси) із виробниками ДСП-

спроба ухвалити у 2022 р. лобістські законопроекти реєстр.№ 8052 та 8053 (авт.-Нд.

Особливості створення електронної торгової системи для альтернативних палив в Україні

Обов'язкова торгівля через систему для:

Продавці палива	Покупці палива
✓ державні та комунальні підприємства, що виробляють біопаливо.	✓ отримали «зелений тариф»; ✓ отримали стимулюючий тариф на теплову енергію з альтернативних джерел
 Крім випадку: - відсутності палива в електронній торговій системі.	
Передбачається <i>поступове збільшення обов'язкового відсотку</i> реалізації та закупівель палива через ETC.	Щорічне звітування про дотримання обов'язкових відсотків.

UABIO

Особливості створення електронної торгової системи для альтернативних палив в Україні

Обов'язкова торгівля через систему для:

Продавці палива	Покупці палива
✓ державні та комунальні підприємства, що виробляють біопаливо.	✓ отримали «зелений тариф»; ✓ отримали стимулюючий тариф на теплову енергію з альтернативних джерел
 Крім випадку: - відсутності палива в електронній торговій системі.	
Передбачається <i>поступове збільшення обов'язкового відсотку</i> реалізації та закупівель палива через ETC.	Щорічне звітування про дотримання обов'язкових відсотків.

UABIO

Законопроект 8052 від 19.09.2022р. завуальовано передбачає:

Із 2025 року та в наступних роках – обов'язок всіх державних та комунальних лісгоспів продавати виробникам енергії із альтернативних джерел, на окремій біржі 100% загального річного обсягу дров'яної деревини (крім потреб населення, а також для використання для власних потреб лісгоспів);

- вихід окремої біржі із-під дії профільних З.У. « Про товарні біржі», З.У. «Про ринки..»;

-санкції до лісгоспів у розмірі 10 % вартості дров у разі їх 100% непродажу «тепловікам» та «зеленим енергетикам».

Законопроект реєстр. №8052 тут -

Проблеми «теплових та «зелених» енергетиків на ринку деревини згідно пояснювальної записки ЗП №8052 від 19.09.2022р.:

1. Хаотичне постачання біопалива. Причини: відсутність єдиного ринку, багато посередників. Наслідки: нерівномірна логістика, викривлене ціноутворення.
 2. Криза неплатежів за тепло та гаряче водопостачання. Причини: висока вартість природного газу. Наслідки: збитковість постачальних компаній.
 3. Складність прогнозування майбутніх закупівель енергоресурсів. Причини: відсутність «довгих» контрактів, значні цінові коливання. Наслідки: постійне балансування між ціною комунальних послуг та їх собівартістю.
 4. Логістична залежність. Причини: недиверсифіковані канали транспортування сировини. Наслідки: відсутність гарантій постачання.
 5. Нерівномірна конкуренція між сферами бізнесу. Причини: продаж дров разом із діловою деревиною. Наслідки: закупівля біопалива переробниками деревини та нестача ресурсу для виробників тепла, закупівля у посередників.
 6. Непрогнозований ціновий коридор на біопаливо. Причини: відсутність єдиного джерела ціноутворення. Наслідки: перекіс ціни на біопаливо між регіонами.
 7. Ризики невиконання контрактів на постачання сировини. Причини: відсутність відповідальності з боку постачальників. Наслідки: порушення технологічного циклу, неринкові закупівлі.
 8. Якість біопалива. Причини: відсутність єдиних вимог щодо стандартизації. Наслідки: закупівля ресурсу невідповідної якості, порушення технологічного процесу.
 9. Відсутність енергетичних резервів та належного управління ризиками. Причини: відсутність інструментів довгострокового планування. Наслідки: залежність від погоди, постачальників, ціноутворення тощо.
 10. Низька інвестиційна привабливість напрямку. Причини: закритість ринку, відсутність програм технологічного переоснащення. Наслідки: споживання дорогих імпортних енергоресурсів.
- ... Водночас усі вище перелічені проблеми ведуть до єдиного наслідку для держави - висока частка імпорту енергоресурсів та енергетична залежність.

Статус організаторів біржових торгів (біржі- ст.13, п. 2 Прикінцевих положень):

1. Товарні біржі набувають статусу організаторів біржових торгів за результатами конкурсу, що проводиться конкурсною комісією згідно Порядку, що визначається Держлісагентством *(прим. авт.: ЗП не визначає, чи матиме виключне право продавати ресурс одна біржа чи декілька ? Хто вирішуватиме: постійні лісокористувачі або ДАЛРУ - на одній чи декількох біржах виставляти ресурс ? Інші корупційні ризики...)*
2. Товарні біржі, які на дату набрання чинності цим законом вже проводять біржові торги на ринку деревини, будуть вважатися таким, що мають статус організатора біржових торгів (п.п.3 п.3 Прикінцевих положень ЗП).
3. Біржові торги відбуваються за допомогою електронної торгової системи, за технологією одностороннього аукціону;
4. Біржа перед допуском до торгів буде зобов'язана перевірити статус СПД через перевірку в «Переліку СПД». Хто не матиме такого статусу – не допускається до першочергових основних/додаткових торгів для СПД.
5. Біржа матиме право залучення клірингових установ для забезпечення зобов'язань продавців та покупців, їх розрахунків. Останні, фактично наділятимуться правами біржі.
6. Максимальні/мінімальні розміри комісійної винагороди бірж, клірингових установ ЗП не визначає. *(прим. авт -випадки пропорційного повернення внеску покупцю у разі невиконання договору покупцем ЗП також не передбачені. ЗП в передостанній редакції був визначений максимальний розмір гарантійного внеску - він не міг бути більше 5 % від ціни договору (в останній редакції ЗП – вказаний відсоток вже прибрали).*

Вимоги до всіх фізичних осіб, що придбали деревину для власних потреб (ст.16):

1. Встановлюється заборона для громадян на перепродаж деревини, деревини паливної, яку вони придбали у постійних лісокористувачів. *(прим.: це пряме порушення ст. 41 Конституції України. Відповідальність за такі дії ЗП не передбачена. Може бути передбачена відповідальність в договорі, про стягнення штрафних санкцій за порушення – виключно в судовому порядку? це тягне репутаційні втрати для постійних лісокористувачів..).*

2. Із фізичні особами, які придбавають деревину для власних потреб (в т.ч. – дрова, ділову деревину для будівництва) буде укладатись договір за типовою формою (затверд. Держлісагенство) на підставі їх заяви;

3. Держлісагенство повинно затвердити Порядок роздрібного продажу деревини *(прим: доцільність такого НПА сумнівна...)*

4. Порядок формування ціни на деревину ділову та дрова паливні для продажу фіз. особам затверджуватиме Держлісагенство *(прим.авт.: на даний час діє Постанова КМУ 1548 від 26.12.1996, за яким ОДА затверджує граничний рівень рентабельності дров паливних для постійних лісокористувачів. Встановлення порядку визначення регульованих цін – це не повноваження Агентства. Тим більш, Агентство має у власній сфері управління найбільшого продавця деревини. Норма прямо порушує вимоги З У «Про ціни та ціноутворення» (тобто це - повноваження Уряду);*

Зауваження:

1. *передбачена паперова форма договору... тобто не враховано можливості цифровізації (Е-Дрова..);*
2. *забезпечення дров населення – надзвичайно чутлива тема для постійних лісокористувачів. Почасти буквально виконання бюрократичних вимог лісгоспів (15 куб. на одну особу) викликає масове невдоволення громадян (заява-паспорт, РНОКПП, погодження в надлісництві-оплата-банк, тощо)*
3. *питання вкрай важливе - вимагає додаткового обговорення...*

Пропозиції: закріплення можливості постійних лісокористувачів виконувати соціальні зобов'язання щодо безоплатного/пільгового забезпечення пенсіонерів л/г, інших соціально-вразливих категорії л/г:

Стаття... Деревина для забезпечення соціальних зобов'язань постійних лісокористувачів

Наприклад...: «Постійні лісокористувачі мають право встановлювати у колективних договорах можливість безоплатної/зі знижкою забезпечення паливною ? дров'яною деревиною непрацюючих пенсіонерів, що мають стаж роботи в сфері лісового господарства ?? 10 ? та більше років, учасників бойових дій, а також працівників, які вийшли на пенсію по інвалідності, працівників, які отримали каліцтво на виробництві, дружини, чоловіки яких загинули на виробництві.»

Стаття 17. Облікові та товаросупровідні документи на ринку деревини

1. У системі електронного обліку деревини формуються облікові документи щодо заготівлі та переміщення деревини, внесення змін до системи електронного обліку деревини, **документи про походження деревини**, товаросупровідні документи для транспортування лісоматеріалів необроблених, деревини паливної, звіти, відомості, специфікації, видаткові накладні, акти та інші документи, перелік, та зміст яких визначається Уповноваженим державним органом.

2. Транспортування лісоматеріалів необроблених, деревини паливної учасниками ринку деревини здійснюється за наявності товаросупровідних документів, сформованих системою електронного обліку деревини в паперовій або електронній формі, форма та зміст яких встановлюється Уповноваженим державним органом.

Зауваження: Викладене формування «товаросупровідні документи» не узгоджується із ст. 48 Закону України «Про автомобільний транспорт». Існує нечіткість, суперечність із вимогами лісового законодавства (документи про походження деревини – це лісорубний квиток чи ТТН ?). Форма ТТН-ліс не може встановлюватись ДАЛРУ. Підстава: З.У. «Про ЦОВВ», п.6 Постанови КМУ №1142 від 04.12.2019р., наказ Міндовкілля №621 від 27.09.21.

Також не враховані нормативні вимоги щодо залізничних накладних, що визначені «Правилами оформлення перевізних документів», затв. наказом Мінтрансу №644 від 21.11.2000. Деревина ще перевозиться залізницею – перевізні документи УЗД не формуються ЄДСЕОД...

Чинне законодавство (ст. 1, 48 ЗУ «Про авто транспорт»)

► Документами для здійснення внутрішніх перевезень вантажів є:

.....для водія - посвідчення водія відповідної категорії, реєстраційні документи на транспортний засіб, **товарно-транспортна накладна або інший визначений законодавством документ на вантаж**, інші документи, передбачені законодавством...

.....

товарно-транспортна накладна - єдиний для всіх учасників транспортного процесу (крім фізичних осіб, які здійснюють перевезення вантажу за рахунок власних коштів та для власних потреб) документ, призначений для обліку товарно-матеріальних цінностей на шляху їх переміщення, розрахунків за перевезення вантажу та обліку виконаної роботи, що може використовуватися для списання товарно-матеріальних цінностей, оприбуткування, складського, оперативного та бухгалтерського **обліку**, який складається у паперовій та/або електронній формі та містить обов'язкові реквізити, передбачені цим Законом та правилами перевезень вантажів автомобільним транспортом;

.....

реєстр товарно-транспортних накладних - спеціалізована електронна база даних, що містить інформацію про реєстрацію товарно-транспортних накладних в електронній та/або паперовій формі та використовується з метою здійснення державного контролю за перевезеннями вантажів транспортними засобами територією України. Держателем реєстру товарно-транспортних накладних є центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері автомобільного транспорту, який забезпечує його ведення та функціонування;

Щодо транспортування деревини: існуючий стан...

Видача спеціалізованих форм (ТТН –ліс) на деревину – зараз це обов’язок виключно постійних лісокористувачів (п. 14 постанови КМУ від 04.12.2019 №1142).

Законодавством не передбачена видача накладної спец. форми ТТН-ліс іншими суб’єктами господарювання, які перевозять деревину.

Майбутні перспективи: оформлення електронних ТТН всіма автоперевізниками, оскільки це прямо передбачено чинним З.У. «Про авто.. транспорт». Детально про це йдеться у постанові КМУ №629 від 30.05.2024 р. «Порядок реалізації експериментального проекту з впровадження товарно-транспортної накладної в електронній формі у сфері внутрішніх вантажних перевезень».

Порядком вказано ... 2) забезпечити електронну інформаційну взаємодію між системою електронного документообігу «електронна товарно-транспортна накладна» та державними електронними інформаційними ресурсами, зокрема ... системою зважування в русі (WIM),, **єдиною державною системою електронного обліку деревини**, інформаційними системами Державної служби з безпеки на транспорті тощо

Запровадження переліку «суб'єктів господарювання, які провадять діяльність із переробки деревини» – скорочено «Перелік СПД» (ст. 18)

1. Перелік СПД вестиме Держлісагентство на своєму веб-порталі. Цей перелік буде загальнодоступним, безкоштовним та відкритим. Оновлюється щомісячно (*прим: ...або приймається рішення про внесення змін – після двох робочих днів – не зрозуміло..?*);
2. Для отримання статусу СПД претендент подає заяву в електронній формі, завірену КЕП, що повинна містити 10 заповнених пунктів. Відповідальність за достовірність несуть СПД, що заповнюють власну заяву.
3. Держлісагентство вносить зміни у вказаний Перелік, направляє його не пізніше 2 днів з дати формування та дати його ухвалення біржам, які проводять торги.
4. Держлісагентство наділяється правом перевірки достовірності поданих відомостей в Перелік СПД, із проведенням верифікаційних перевірок СПД.

Інформація в «Переліку СПД» складається із:

- 1) інформацію про найменування суб'єкта господарювання;
- 2) код з Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань;
- 3) коди видів економічної діяльності; 4) інформацію про систему оподаткування;
- 5) адреси розташування виробничих приміщень та майданчиків, з вказанням адрес, географічних координат та кадастрових номерів земельних ділянок на яких вони розташовані; 6) інформацію про кількість працівників;
- 7) **інформацію про обсяг придбаних лісоматеріалів необроблених** та деревини паливної **за повні календарні дванадцяти місяців, що передують даті заяви; (прим. авт: виходить всі, хто НЕ має історії закупівель за 12 місяців, позбавляються можливості потрапити в Перелік СПД. Тобто, ринок деревини в Україні із ухваленням профільного ЗП закривається для нових гравців ? А це точно законопроект про розвиток ринку деревини ?)**
- 8) **інформацію про обсяг перероблених лісоматеріалів необроблених** та деревини паливної, а також про обсяги виробленої продукції, що належить до товарних груп 4404, 4405, 4406, 4407, 4408, 4409, 4410, 4411, 4412, 4413, 4414, 4415, 4416, 4417, 4418, 4419, 4420, 4421 (прим. авт. - такого універсального виробництва всіх КВЕДів немає ні **кого**) групи 44 розділу IX Української класифікації товарів зовнішньоекономічної діяльності, **за повні дванадцяти календарних місяців, що передують даті заяви;**
- 9) **інформація про здійснення технологічних операцій** з механічної і хімікомеханічної обробки, переробки лісоматеріалів необроблених, паливної деревини, необхідних для виробництва товарів, що належать до товарних груп 4404,, 4421 групи 44 розділу IX Української класифікації товарів зовнішньоекономічної діяльності;
- 10) **інформація про наявність виробничого обладнання, що застосовується для здійснення технологічних операцій** з механічної і хіміко-механічної обробки, переробки лісоматеріалів необроблених, паливної деревини, необхідних для виробництва товарів, що належать до товарних груп 4404 4421 групи 44 розділу IX Української класифікації товарів зовнішньоекономічної діяльності, та підтверджуючі документи про право власності або право користування (в тому числі оренда, лізинг) на таке виробниче обладнання. **(прим. авт. : що це за документи на стрічкову пилораму ? На станок ЧПУ ?..)** Загальний коментар: наведена норма ЗП на практиці стане недієюю (за виключенням – тепловиків) через відносно простий спосіб її обходу. Це повністю невеливатиме «каскадний» підхід доступу до ресурсу, і як наслідок – втрачають сенс всі конструкції ЗП щодо контролю за деревообробниками

Структура нормативно-правових актів, що визначають НА ДАНИЙ ЧАС обов'язковість біржової торгівлі деревиною:

Відповідно до ч. 4 ст. 5 З.У «Про ринки капіталу та організовані товарні ринки», діяльність з організації торгівлі продукцією здійснюється виключно товарними біржами на підставі **відповідних ліцензій, виданих Комісією**.

З.У. "Про товарні біржі» передбачено, що з 01.07.2021 р. товарні біржі мають право провадити свою діяльність виключно за умови отримання ліцензії на провадження професійної діяльності на організованих товарних ринках – діяльності з організації торгівлі продукцією на товарних біржах.

Статтею 2 З.У. «Про товарні біржі» визначено, що **біржовим товаром** є актив, допущений до біржових торгів на товарній біржі згідно з правилами такої товарної біржі, а саме: продукція та інші речі, визначені родовими ознаками; **Продукція** - сільськогосподарська продукція, деревина, мінерали, паливно-енергетичні ресурси та їх приналежності, сировина, метали, дорогоцінне каміння, матеріальна продукція рибальства, паливної, хімічної, легкої, харчової та інших галузей промисловості, а також інші споживані речі, визначені родовими ознаками.

З прийняттям постанови **КМУ від 26.07.2022 № 834** «Про внесення змін у додаток до постанови КМУ від 30 грудня 2021 року № 1433» до переліку видів продукції, торгівля якими здійснюється виключно на організованих товарних ринках, затвердженого постановою КМУ від 30.12.2021 № 1433, віднесено **дереvinу** (лісоматеріали).

Чи є деревина біржовим товаром: позиція адміністративного суду (перша інстанція)

..... Щодо посилання позивача на те, що реалізована деревина є індивідуально визначеною річчю, тоді як предметом біржових аукціонів має бути продукція та інші споживані речі визначені родовими ознаками п. 4, 11 ч. 1 ст. 2 Закону України «Про товарні біржі».

Так, відповідно до п.4, 11 ч. 1 ст. 2 Закону України «Про товарні біржі» **біржовий товар** - актив, допущений до біржових торгів на товарній біржі згідно з правилами такої товарної біржі, а саме продукція та інші речі, визначені родовими ознаками; продукція - сільськогосподарська продукція, **деревина**, мінерали, паливно-енергетичні ресурси та їх приналежності, сировина, метали, дорогоцінне каміння, матеріальна продукція рибальства, паливної, хімічної, легкої, харчової та інших галузей промисловості, а також інші споживані речі, визначені **родовими ознаками**.

Приписами ст. 184 ЦК України **річ** є визначеною індивідуальними ознаками, якщо вона наділена тільки її властивими ознаками, що вирізняють її з-поміж інших однорідних речей, індивідуалізуючи її. Речі, визначені індивідуальними ознаками, є незамінними. Річ є визначеною родовими ознаками, якщо вона має ознаки, властиві усім речам того ж роду, та вимірюється числом, вагою, мірою. Річ, що має лише родові ознаки, є замінною.

Таким чином, **деревина (лісоматеріали)** є споживаною річчю, визначеною родовими ознаками, тоді як групування деревини (лісоматеріалів) у лот для продажу не перетворює деревину (лісоматеріали) в речі, наділені індивідуальними ознаками та незамінні.

Зауваження: Електронний облік деревини на ринку деревини (ст. 19 ЗП)

Стаття 19. Електронний облік на ринку деревини

1. Система електронного обліку деревини має відповідати наступним принципам:

- ❑ забезпечення прозорості та документального підтвердження обігу (руху) товару на ринку деревини;
- ❑ підтвердження походження, заготівлі та реалізації товару на ринку деревини, запобігання його нелегальному обігу;
- ❑ систематизація та узагальнення інформації про походження, заготівлю та реалізацію лісоматеріалів операторами ринку деревини.

2. Держателем системи електронного обліку деревини є Уповноважений державний орган.

3. Електронний облік деревини ведеться відповідно до нормативно-правових актів, затверджених Уповноваженим державним органом. (прим. авт. – Інструкція про ведення електронного обліку затвер. Наказом Міндовкілля №621 від 27.09.2021р.)

Пропозиція: комплексно врегулювати правовідносини, у сфері обліку та маркування деревини

Існуючий стан законодавства:

1. Закон (спеціальний) – відсутній.
2. «Порядок проведення моніторингу внутрішнього споживання вітчизняних лісоматеріалів необроблених і контролю за неперевищенням обсягу внутрішнього споживання вітчизняних лісоматеріалів необроблених», затверджений постановою Уряду №1142 від 04.12.2019
3. «Інструкція з ведення електронного обліку деревини», затверджена наказом Міндовкілля №621 від 27.09.2021р.

Потенційний (бажаний) стан згідно вимог законодавства:

1. З.У. «Про деревину та ринок деревини в Україні»;
2. Правила обліку деревини (Урядова постанова);
3. Інструкція з ведення електронного та спрощеного обліку деревини (наказ Міндовкілля).
4. Наказ про затвердження спеціалізованих форм ТТН-ліс (двох: перша для ЄДСЕОД, друга – для всіх інших) (спільний наказ Мінрозвитку громад, МінАПК та Міндовкілля АБО - включити в Інструкцію з ведення електронного обліку деревини).

Типові ситуації при перевезенні деревини, які на думку поліції, є підставами для тимчасового вилучення лісовозів та деревини:

1. При зупинці авто поліцією у водія відсутнє ТТН: авто та деревина вилучені (Приклад: лісгосп заявив що перевізник дров

не дочекався видачі ТТН (суперечливі обставини) -

2. При перевірці ТТН працівником поліції візуально встановлено, що фактичний обсяг деревини, що перевозиться є значно меншим, ніж вказано у ТТН -

3. При перевірці номерного знаку авто або ТТН по базі даних ЄОД, відповідна інформація про відпуск деревини відсутня.

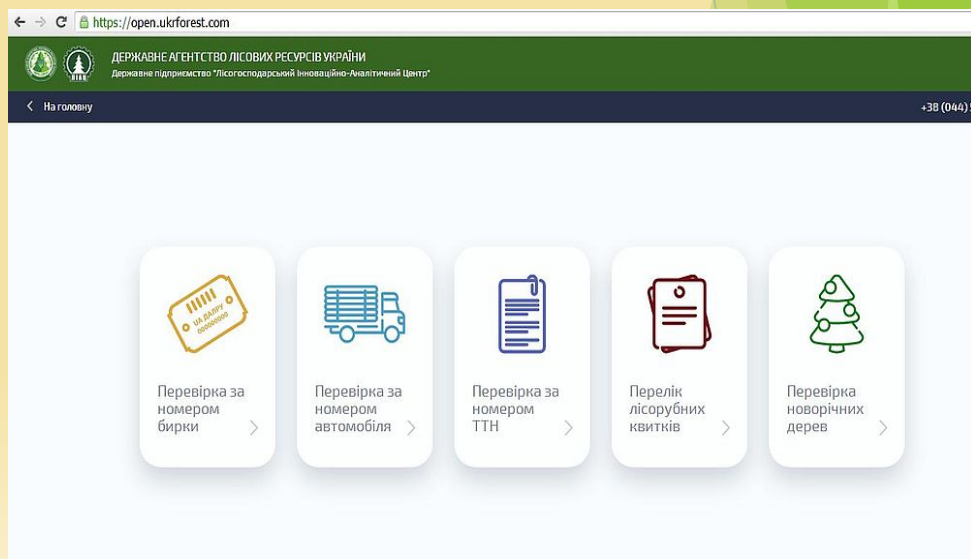
Окремі випадки - інформація

в ЄОД з'явилась пізніше, до/або

у ході прибуття СОГ (причина

— несвоєчасно стався обмін через

відсутність інтернету на місці відвантаження).

4. Поліцейські невірно обрахували обсяг дров в т/з. Згідно ТТН відпущено 5,0 куб, а на думку поліцейських -6,23 куб.м. Як пізніше з'ясовано – поліцейські невірно обрахували обсяг)

5. На думку поліцейських, на дров'яній деревині промислового призначення кожний сортимент має оснащуватись біркою.

6. При відпуску деревини відповідальна особа ввела в ТТН номер авто із англійською літерою «І», внаслідок чого накладна не відображалась в системі ЕОД, у зв'язку з чим накладений арешт.

7. Підприємець видав свою ТТН (неспеціалізовану) на раніше придбану ділову деревину у лісгоспу, яка ним перевантажена, однак неоснащена бірками. Інший випадок: бірки наявні, проте накладна не ТНН-ліс.

8. ТТН, що супроводжують перевезення, видані пізніше дати перевезення, в т.ч. - на змішану партію деревини, що перевозиться

Корупція на дорогах, як наслідок неврегульованості питань обігу деревини

I. На Київщині у вересні 2023 р. викрили корупційну схему перевезення вантажів авто дорогами. За даними правоохоронців, "бізнес" налагодив працівник Патрульної поліції. Він, зокрема, вимагав "побори" за безперешкодний проїзд лісовозів трасою Житомир-Київ.

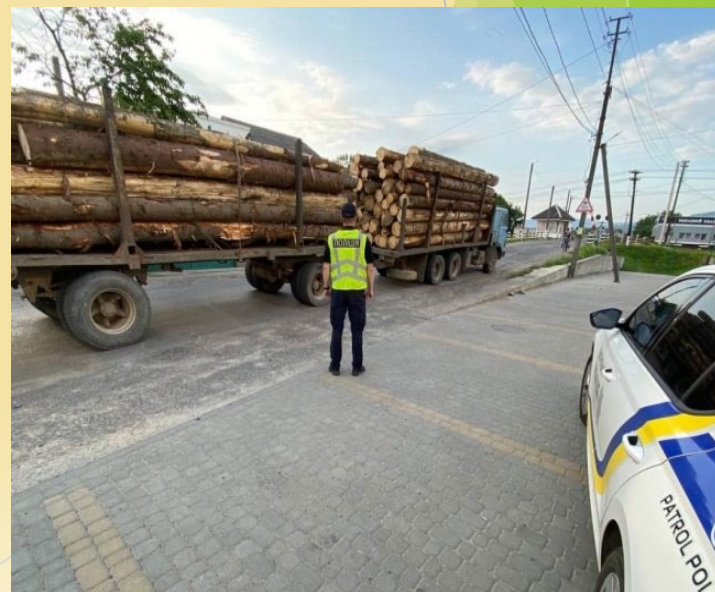
За даними слідства, заступник командира одного з батальйонів управління Патрульної поліції вимагав хабарі з перевізників деревини. У разі відмови "оплачувати" проїзд, вантаж без обґрунтованих причин затримували на невизначений час або арештовували. Підприємці, які платили "данину", завчасно передавали дані вантажних авто і попереджали про запланований маршрут для безперешкодного руху. Проїзд однієї вантажівки "оцінювався" у 4 000 грн.

Затримали правоохоронця "на гарячому" — під час отримання частини грошей (16 тисяч грн), які він вимагав від підприємця за транспортування лісоматеріалів трасою Житомир-Київ.

Факт отримання хабара задокументували

співробітники ДБР та

Департаменту ВБ МВС (25/09/2023)

Корупція на дорогах, як наслідок в т.ч. - неврегульованості питань обліку деревини

II. Поліцейській батальйону патрульної поліції Рівненської області (обслуг. м. Сарни) вимагав хабарі у перевізників деревини за безперешкодний проїзд по а/дорозі Київ-Ковель-Ягодин та Городище – Рівне-Старокостянтинів (2022 р.).

... потерпілий дізнався від підозрюваного ОСОБА 1 (прим.-поліцейського), що вантажні автомобілі із лісодеревиною можуть проїжджати через вищевказаний пост патрульної поліції, а також курсувати вказаними автодорогами *лише за погодження із керівництвом УПП в Рівненській області ДПП НП України*. В іншому випадку транспортні засоби будуть вилучатися та поміщатися на спеціальні майданчики тимчасово затриманих т/з, а також будуть створюватися інші штучні перешкоди діяльності суб'єктів господарювання.

Крім того, підозрюваний ОСОБА1 (поліцейський) також повідомив, що задля безперешкодного проїзду вказаних ділянок автодороги необхідно сплачувати неправомірну вигоду у розмірі до 200 доларів США працівникам УПП в Рівненській ДПП НП України.

Пропозиції: Комплексно унормувати в законопроекті питання обліку деревини

Наприклад: Стаття... Облік деревини (+ внесення доповнень до ст. 70 ЛК України)

Деревина, заготовлена на земельних ділянках державної та комунальної власності підлягає спрощеному або електронному обліку до її вивезення із лісової ділянки її заготівлі відповідно до Правил обліку деревини, що затверджуються Кабінетом Міністрів України. Забороняється відчуження, вивезення деревини із місць заготівлі, що заготовлена у встановленому законом порядку на земельних ділянках державної та комунальної власності без проведення її обліку та видачі спеціалізованої товарно-транспортної накладної.

Електронний облік деревини здійснюється постійними лісокористувачами із внесенням інформації до Єдиної державної системи електронного обліку деревини в порядку та, що визначається Правилами обліку деревини.

Спрощений облік деревини, що заготовлена на землях державної та комунальної власності (крім державного лісового фонду) здійснюється іншими суб'єктами господарювання, що не відносяться до постійних лісокористувачів.

Інструкція із ведення електронного та спрощеного обліку деревини затверджується наказом ЦОБВ, що формує державну політику в сфері.... (Міндовкілля).

Стаття ... Маркування деревини

(концептуально: маркування деревини – має бути тільки в ЄДСЕОД для пост. лісокористувачів, для всіх інших держ чи комунальних суб'єктів (власників лісів, деревообробників у яких свої системи внут обліку, - добровільно)

Деревина, заготовлена постійними лісокористувачами підлягає обов'язковому маркуванню в системі електронного обліку деревини у порядку, що визначений Інструкцією із ведення електронного обліку деревини, що затверджується наказом ЦОБВ (йдеться про наказ Міндовкілля №621 від 27.09.2021).

Маркування деревини, що заготовлена із застосуванням спрощеного обліку іншими суб'єктами господарювання, що не відносяться до постійних лісокористувачів, є добровільним.

Стаття ... Транспортування деревини

(концептуально: законодавством має бути передбачено дві форми спеціалізованої ТТН: 1) існуюча ТТН-ліс (електронна) для постійних лісокористувачів (тобто для лісового фонду комунальної чи державної форми власності, де застосовується електронний облік).

2) Друга, спеціалізована ТТН – електронна ТТН (спрощений облік) для всіх інших суб'єктів, які проводять заготівлю (видалення) дерев та власників лісів (із обов'язковим зазначенням дозволів, географічних координат рубки) та суб'єктів господарювання, які транспортують деревину в подальшому ланцюгу постачання у ході своєї законної господарської діяльності (прим. Авт - обов'язково зазначати первісне походження деревини від постійних лісокористувачів).

+ Спеціалізовані товарно-транспортні накладні на перевезення деревини повинні містити географічні координати місця заготівлі деревини (лісової ділянки, де проведена рубка), або місця видалення зелених насаджень. (врахування EUDR 2023/1115)

Транспортування деревини автомобільним та залізничним транспортом без складання спеціалізованих ТТН, перевізних документів прим - (наказ Мінтрансу щодо залізничних електр. ТТН) забороняється.

Що таке оферта згідно цивільного законодавства ?

Пропозицію укласти договір (оферту) може зробити кожна із сторін майбутнього договору. Пропозиція укласти договір має містити істотні умови договору і виражати намір особи, яка її зробила, вважати себе зобов'язаною у разі її прийняття. (ст. 641 Цивільного кодексу України)

Відповідь особи, якій адресована пропозиція укласти договір, про її прийняття (акцепт) повинна бути повною і безумовною. Якщо особа, яка одержала пропозицію укласти договір, у межах строку для відповіді вчинила дію відповідно до вказаних у пропозиції умов договору (відвантажила товари, надала послуги, виконала роботи, сплатила відповідну суму грошей тощо), яка засвідчує її бажання укласти договір, ця дія є прийняттям пропозиції, якщо інше не вказане в пропозиції укласти договір або не встановлено законом. (ст. 642 Цивільного кодексу України).

- Особа, яка робить оферту – оферент, а особа яка її прийняла – акцептант.
- Акцепт може бути виражений усно, письмово, або за допомогою дій, що демонструють намір домовитися, вчинених в термін надання відповіді.
- Різновидом договору оферти є публічна оферта (це уніфікований договір у публічному доступі, поширюється на невизначене коло осіб).

Приклад публічної
оферти біржи

☐ Підтверджуємо, що надані документи в електронному вигляді автентичні оригіналам. Несемо відповідальність за достовірність наданої інформації.

З [Правилами біржової торгівлі на ТОВ «Українська енергетична біржа»](#), [Положенням про надання в оренду біржових місць на ТОВ «Українська енергетична біржа»](#), [Регламентом проведення біржових торгів з продажу необробленої деревини та пиломатеріалів на ТОВ «Українська енергетична біржа»](#) та [Тарифами на послуги ТОВ «Українська енергетична біржа»](#) ознайомлені. Зобов'язуємося виконувати.

ЗЛОВЖИВАННЯ ПРИ УКЛАДЕННІ ПРЯМИХ ДОГОВОРІВ: СУДОВА ПРАКТИКА 2023р.

ТУ ДБР у м. Львові у липні 2023 р. здійснювалось розслідування у крим. провадженні за № 42022070000000091 від 03.06.2022 за ч. 2 ст. 364, ч. 2 ст. 364 КК України, за фактом функціонування схеми на території Закарпатської області з реалізації лісопродукції за заниженими цінами, тобто придбання деревини за цінами нижче ринкових.

Розслідуванням встановлено, що ... зловживаючи службовою владою та службовим становищем окремими посадовими особами Закарпатського ОУЛМГ, зокрема: першим заступником ОСОБА_6 організовано на території Закарпатської області функціонування схеми з реалізації лісопродукції за заниженими цінами, тобто придбання деревини за цінами нижче ринкових шляхом укладання прямих договорів (по яких вартість деревини відпускається підприємству по вартості визначеній для потреб населення, різниця може становити 250-400 грн. на м. куб.) та участь в тендері лише одного претендента, з метою отримання так званих «відкатів».

Відомо, що до протиправної діяльності вищезазначеної схеми ОСОБА_7 залучила ОСОБА_8 , (директор ТОВ «.....») в результаті чого прибутки, в тому числі і частину грошових коштів отриманих в результаті використання службового становища всупереч інтересам служби, ОСОБА_24 акумулював собі для подальшої передачі невстановленому представнику Агентства лісових ресурсів України та закриття питання, щодо невтручання в протиправну діяльність підприємств зі сторони правоохоронних органів.

ЗЛОВЖИВАННЯ ПРИ УКЛАДЕННІ ПРЯМИХ ДОГОВОРІВ: СУДОВА ПРАКТИКА 2023р. (продовження...)

... В ході досудового розслідування встановлено, що директорам Державних лісових підприємств розташованих в Закарпатській області будучи на нарадах в Закарпатському ОУЛМГ, та підзвітні пані ОСОБА_6 , нею особисто було доведено про те, що необхідно сприяти ФОП ОСОБА_8 , а саме надавати йому всілякі привілеї, заключати в першу чергу з ним договори, здійснювати відпуск заготовленої лісо-продукції, а саме головне, - здійснити укладення (підписання) прямих та редуційонних договорів, а також дозволяти йому виписувати та відвантажувати дрова по заявах громадян, нібито для потреб населення, а не за ціною як для юридичних осіб.

Надалі всім директорам державних лісових господарств, які розміщені на території Закарпатської області, було доведено два підприємства, а саме- ТОВ ТРАНС – П... та відповідальну особу, яка координує сплату, перерахунок грошових коштів державним підприємствах та відвантаження деревини.

Проведеним аналізом встановлено, що протягом 2022 року договори з ТОВ «.....» укладали наступні державні підприємства: Свалявський ДЛГ в особі директора ОСОБА_9 , директора Довжанський ДЛГ ОСОБА_23 , Ужгородський ДЛГ ОСОБА_11 , Мукачівський ДЛГ ОСОБА_12 , Рахівське ДЛГ ОСОБА_13 . Вказане відомості підтверджується допитом директорів ДЛЛ Закарпатської області ОСОБА_14 та ОСОБА_15 , допитом приватного підприємця, котрий займається заготівлею та переробкою деревини ОСОБА_16 та іншими матеріалами кримінального провадження.

Рівний доступ всіх споживачів до придбання ресурсу: жорстка істина чи солодкий міф ?

Правовий аргумент опонентів оферти: «Державна стратегія управління лісами до 2035 року
(постанова Кабінету Міністрів України від 29.12.2021 №1777).

.... Впровадження прозорого ринку деревини повинне здійснюватися шляхом законодавчого врегулювання питань щодо:

- визначення правил торгівлі деревиною, основним з яких повинен **бути рівний доступ до ресурсу всіх споживачів;**
- гнучкого формування цін з урахуванням тенденцій на світовому ринку та визначення методики собівартості деревини;
- запобігання проявам корупції завдяки відкритості та загальнодоступності інформації про рух деревини від продавця до покупця, ціни та обсяги продажів....

Проте конкуренція за доступ до ресурс великого, малого та середнього бізнесу суперечить законам економіки: великий бізнес має значно більше конкурентних переваг..

Правова підстава захисту малого бізнесу у конкуренції за доступ до ресурсу:

З.У. «Про розвиток та державну підтримку малого та середнього підприємництва»,

З.У. «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» тощо

Яким чином враховувати конкурентне середовище для малого/середнього бізнесу при розробці законопроектів щодо роботи бізнесу ? Тут -

«Методичні рекомендації щодо до оцінки впливу нормативно-правових актів та проектів актів на конкуренцію»

— наказ Голови АМКУ від 14.11.2017 за №117

Основна несправедливість/маніпулятивність підходу щодо єдиного продажу всієї деревини через біржові торги –

неврахуванням різного статусу покупців (великий, середній та малий бізнес – це різні гравці)

Ст. 92 Конституції – правила конкуренції встановлюються виключно законами.

- слід враховувати вимоги **Закону України «Про розвиток та державну підтримку малого і середнього підприємництва в Україні»**

Стаття 3. Мета і принципи державної політики у сфері розвитку малого і середнього підприємництва в Україні

1. Метою державної політики у сфері розвитку малого і середнього підприємництва в Україні є:

- 1) створення сприятливих умов для розвитку малого і середнього підприємництва;
- 2) забезпечення розвитку суб'єктів малого і середнього підприємництва з метою формування конкурентного середовища та підвищення рівня їх конкурентоспроможності;
- 3) стимулювання інвестиційної та інноваційної активності суб'єктів малого і середнього підприємництва;
- 4) сприяння провадженню суб'єктами малого і середнього підприємництва діяльності щодо просування вироблених ними товарів (робіт, послуг), результатів інтелектуальної діяльності на внутрішній і зовнішній ринки;
- 5) забезпечення зайнятості населення шляхом підтримки підприємницької ініціативи громадян.

2. Принципами державної політики у сфері розвитку малого і середнього підприємництва в Україні є:

- 1) ефективність підтримки малого і середнього підприємництва;
- 2) доступність отримання державної підтримки суб'єктами малого і середнього підприємництва;
- 3) забезпечення участі представників суб'єктів малого і середнього підприємництва, громадських організацій, що представляють інтереси суб'єктів малого і середнього підприємництва, у формуванні та реалізації державної політики в зазначеній сфері;
- 4) створення рівних можливостей для доступу суб'єктів малого і середнього підприємництва, що відповідають вимогам, передбаченим загальнодержавними, регіональними та місцевими програмами розвитку малого і середнього підприємництва, до участі у виконанні таких програм та для отримання державної підтримки;
- 7) доступність об'єктів інфраструктури підтримки малого і середнього підприємництва для всіх суб'єктів малого і середнього підприємництва.

Прямі договори: факт кримінальної відповідальності директора лісгоспу

Вироком Миргородського районного суду Полтавської області від 15.04.2019р., директора ДП «Миргородський лісгосп» засуджено до 3 років позбавлення волі за те, що всупереч п. 1.5 наказу Держкомлісгоспу №42 від 19.02.2007, згідно якого «Не реалізована на товарних біржах необроблена деревина реалізується підприємствами - постійними лісокористувачами по прямих договорах за цінами, не нижчими від тих, що склались на останньому аукціоні.»

... Суд критично оцінює позицію сторони захисту та обвинуваченого ОСОБА_6 з того приводу, що діями обвинуваченого не було заподіяно тяжких наслідків інтересам ДП «Миргородське лісове господарство», оскільки деревина фірмам ТОВ «Санбум» та ТОВ «Веда Груп» була продана за цінами не нижче від собівартості, а отже шкода підприємству не заподіяна. Мова, як вважає сторона захисту, може йти виключно про упущену вигоду, яка не отримана підприємством, але упущена вигода не є шкодою, а отже, в діях обвинуваченого відсутній склад кримінального правопорушення передбаченого ст. 364 ч.2 КК України і він підлягає виправданню.

Прямі договори: факт кримінальної відповідальності директора лісгоспу (продовження)

...Аналізуючи позицію сторони захисту і обвинуваченого та положення ст. 364 ч.2 КК України, суд приходить до наступних переконань. **За статтею 364 КК України шкода може полягати як у прямих матеріальних збитках, так і в упущеній вигоді.** Службова особа зловживаючи своїм службовим становищем, заподіює майнову шкоду власнику майна, яким є ДП «Миргородське лісове господарство». Фактично, **прибуток був отриманий, але не той, який повинна була отримати юридична особа, якби керівник діяв у відповідності до вимог діючого на той час законодавства, зокрема здійснив реалізацію продукції за цінами не нижчими від тих, які були встановлені на аукціоні....** Внаслідок допущених порушень підприємству завдано матеріальної шкоди на загальну суму 424 610,23 грн.;

Судом не приймається до уваги висновки судово-економічної експертизи проведеної експертом ОСОБА_15, оскільки експертом вирішувалося питання про наявність чи відсутність прямої матеріальної шкоди, **а в обвинуваченні мова йде про шкоду, яка проявилася в упущеній вигоді.**

П.С. У 2024 році вказаний вирок був скасований, колишній директор вийшов з під варти, справа направлена на новий розгляд в суд першої інстанції...

(увага – це стаття із ЗП 4791-Д «Про ринок деревини»,
ПЕРШОГО ЧИТАННЯ від 10.09.2021 РОКУ !)

(доступна на сайті ВР України)

Стаття 15. Продаж деревини на умовах оферти

Власники лісів і постійні лісокористувачі укладають договір купівлі-продажу деревини на умовах оферти із суб'єктами перероблення деревини на умовах, що визначені цим Законом та Порядком продажу деревини.

Оферта серед істотних умов повинна містити інформацію про обсяг та розмірно-якісні характеристики деревини, групи діаметрів, тощо.

Оферта формується окремо по кожній породі деревини, сорту деревини, групі діаметрів деревини.

Якщо суб'єкт перероблення деревини має заборгованість з оплати раніше придбаної деревини, то йому не надсилається пропозиція купівлі деревини на умовах оферти.

Обсяг продажу деревини на умовах оферти становить **50 (п'ятдесят) відсотків від обсягу деревини**, переробленої суб'єктом господарювання за попередній календарний рік та не може перевищувати обсяг, передбачений планом заготівлі деревини власника лісу або постійного лісокористувача.

Ціна деревини на умовах оферти встановлюється на рівні середньої ринкової ціни по угодах з продажу аналогічної деревини, укладених на електронних аукціонах протягом попереднього кварталу.

Порядок виставлення оферти та її акцептування визначається Порядком продажу деревини. Купівля-продаж деревини на умовах оферти здійснюється на підставі примірного договору купівлі-продажу деревини.

Пропозиції: Як зробити оферту чесною, прозорою та справедливою ?

1. Запровадити рейтингову систему суб'єктів деревообробки малого та середнього бізнесу, що допускаються до укл. договорів оферти виходячи із ..а) обсягу сплачених податків, б) кількості працівників, в) ? глибини переробки. Або як варіант – обсягу податкових надходжень від 1 куб.м. придбаної ділової/дров'яної деревини.
2. Встановити конкретний максимальний обсяг деревини, що може бути реалізований постійними лісокористувачами протягом кварталу на умовах договорів оферти (наприклад, не більше 50/30/20 % ??);
3. Договір оферти на купівлю ділової деревини на певну породу має укладатися на рік (із корекцією цін), що забезпечить певне ритмічне гарантування мінімальних поставок. Передбачити мінімальні норми обсягів деревини, що можуть поставлятися акцептантам протягом року. (приклад – 300 куб.м.)
4. Оприлюднювати на «Лісовому порталі» дані про всі договори на підставі оферти, укладені постійними лісокористувачами. Покупці на умовах оферти дають згоду на розкриття конфіденційної інформації про обсяги придбаного ресурсу та ціни.
5. Ключове питання – ціна. Встановити чіткі вимоги до формування цін. Наприклад «не нижче тих, що склалися на додаткових біржових торгах протягом поточного кварталу» (має бути чітке бачення такої формули від продавців покупців...).
6. Передбачити обов'язкове оприлюднення кожним лісокористувачем планових обсягів заготівлі на квартал та інформування щодо звіту проведеної квартальної заготівлі (коментований ЗП передбачає лише на рік...) . Все це підлягає обговоренню...
7. Наведені норми, як і багато інших другорядних правових приписів щодо продажу деревини повинні міститись у «Правилах продажу деревини», а не в тексті коментованого закону.

П.С. Як зараз перевірити обсяги заготівлі/реалізації деревини – сайт ДП «ЛІАЦ» - моніторинг внутр. споживання-

Судова практика кримінальних проваджень за фактами продажу деревини за прямими договорами, поза біржами

ГСУ ДБР проводило розслідування у кримінальному провадженні № 62023000000000266 від 24.03.2023, за ознаками кримінального правопорушення, передбаченого ч. 5 ст. 191 КК України відносно посадових осіб Нац парків, що відносяться до сфери управління Міндовкілля.

Фабула справи:

....В листопаді 2021 року до керівників Установ ПЗФ розіслано лист за підписом заступника Міністра ОСОБА_4 «Про виконання Закону №738 IX та Закону України «Про товарні біржі», відповідно до якого наголошувало на необхідності приведення діяльності з організації продажу деревини у відповідність з вимогами Закону № 738 IX та Закону України «Про товарні біржі» у разі реалізації деревини, заготовленої в межах затверджених лімітів на використання природних ресурсів в межах територій та об'єктів природно заповідного фонду. Однак, керівники окремих установ ПЗФ, а саме ІНФОРМАЦІЯ_2 , Національного природного парку « ІНФОРМАЦІЯ_3 », ІНФОРМАЦІЯ_4 , ІНФОРМАЦІЯ_5 ; ІНФОРМАЦІЯ_6 , Національного природного парку « ІНФОРМАЦІЯ_7», ІНФОРМАЦІЯ_8 , ІНФОРМАЦІЯ_9 , Національного природного парку « ІНФОРМАЦІЯ_10», ІНФОРМАЦІЯ_4 , ІНФОРМАЦІЯ_11 , ІНФОРМАЦІЯ_12 , які входять до сфери ІНФОРМАЦІЯ_1 , інших державних установ ПЗФ продовжили реалізацію лісоматеріалів та деревини (в тому числі деревину дров'яну) за прямими договорами за заниженими цінами. Внаслідок вказаної протиправної діяльності, об'єм недоотриманих грошових коштів попередньо складає близько 70 млн. грн.;

Судова практика кримінальних проваджень за фактами продажу деревини поза біржами із 2021р.

У листопаді 2024 року прокуратурою Сумської області до Роменського районного суду направлений обвинувальний акт за обвинуваченням директора дочірнього комунального підприємства за ст. 364 КК

... Відповідно до обвинувального акту, в розділі «формулювання обвинувачення», орган досудового розслідування зазначив, що Директор ДП «Роменський агролісгосп» ОСОБА_5, у період з квітня 2022 по січень 2023 року, діючи умисно, використовуючи своє службове положення директора ДП «Роменський агролісгосп» та пов'язані із цим повноваження, з метою отримання неправомірної вигоди для себе та для інших фізичних та юридичних осіб, у порушення вимог наказу ОКАП «Сумиоблагроліс» від 02.09.2021 № 80 «Про реалізацію необробленої деревини дочірніми агролісгосподарськими підприємствами ОКАП «Сумиоблагроліс», а також постанови Кабінету Міністрів України від 30.12.2021 № 1433 «Про затвердження переліку видів продукції, торгівля якими здійснюється на організованих товарних ринках», зі змінами, внесеними Постановою КМУ від 26.07.2022 № 834, згідно якої Перелік доповнено видом продукції - «Деревина (лісоматеріали)», тобто без проведення відповідних електронних торгів (аукціонів), уклав ряд завідомо збиткових прямих договорів з продажу деревини. ... здійснивши продаж необробленої деревини за договорами купівлі-продажу: №11 від 06.04.2022 у кількості 128,693 м' на суму 1 919 119,36 грн із ТОВ «ЦУНАМІ», №15 від 19.04.2022 у кількості 37,011 м' на суму 91 531,43 грн із ФОП ОСОБА_6, №20 від 19.05.2022 у кількості 60,665 м' на суму 452 810,88 грн із ТОВ «Барлінек Інвест», №31/1 від 29.06.2022, №35 від 07.07.2022, № 4 від 16.01.2023 у кількості 114,21 м' на суму 826 046,01 грн із ТОВ «ВЕЛВУД», №34 від 05.07.2022 у кількості 19,32 м на суму 262 534,69 грн із ТОВ «Деревообробний комбінат «Сіхе Україна», №42 від 04.08.2022 у кількості 77,799 м' на суму 380 210,60 грн із ТОВ «Карбон Континент», №44 від 15.08.2022 у кількості 12,061 м на суму 200 422,02 грн із ТОВ «Успіх» за цінами, **значно нижчими від існуючих на дату продажу деревини ринкових цін**, унаслідок чого інтересам громади у особі Сумської обласної ради **завдано матеріальну шкоду на загальну суму 1 091 721,45 грн.**, яка в 250 і більше разів перевищує неоподаткований мінімум доходів громадян, що відповідно до примітки 4 до ст. 364 КК України є тяжкими наслідками.

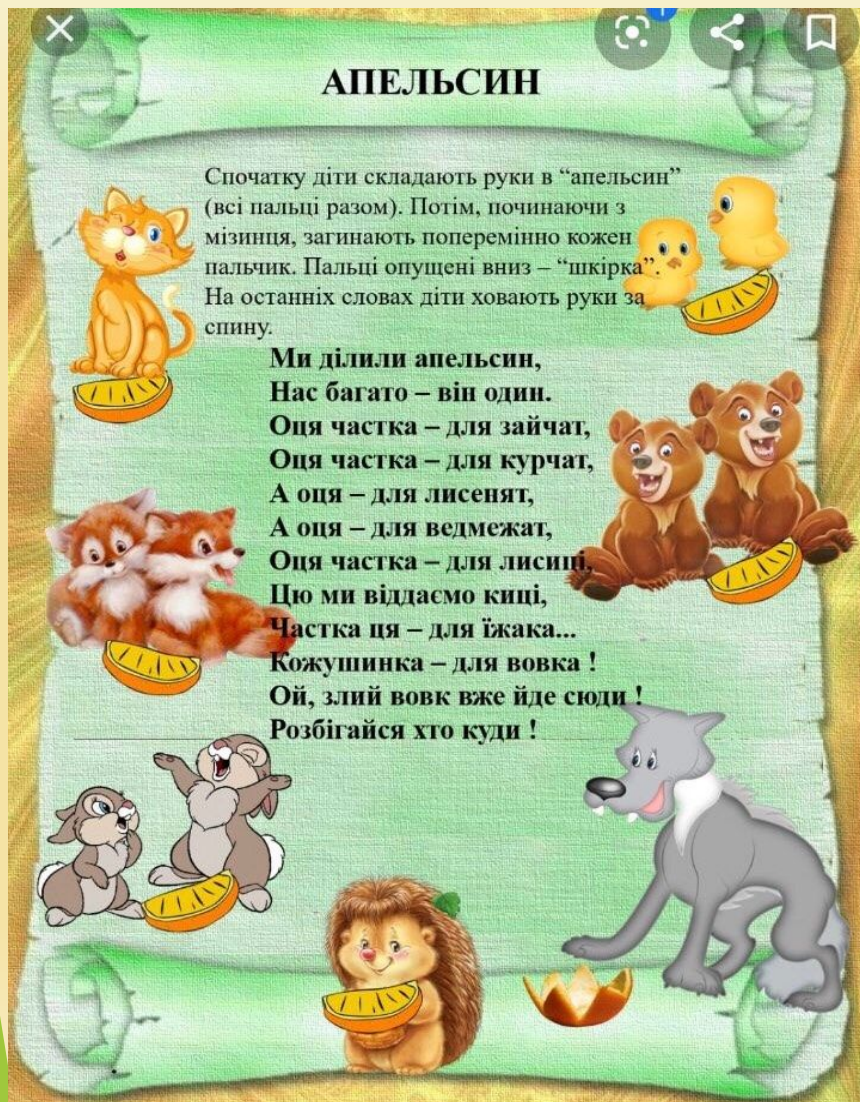
Судова практика кримінальних проваджень за фактами продажу деревини за прямими договорами: продаж деревини за прямими договорами поза біржами

СУ ГУ НП в Львівській області у 2024 розслідувало крим. провадження №42024142410000097 від 10.04.2024, за ознаками кримін. правопорушення, передбаченого ч.2 ст.364 КК України.

...Органом досудового розслідування встановлено, що за період, що підлягав аудиту (28.02.2022 по 29.04.2024р.), ДП «ІНФОРМАЦІЯ_1» укладено 544 договори купівлі-продажу деревини, зокрема: 140 за результатами проведених аукціонів та товарній біржі ТОВ «ІНФОРМАЦІЯ_3 » (47); 404 прямі договори, у тому числі 368 фізичних особам (населенню - 243); 10 бюджетним установам; 16 юридичним особам; 10 фізичним особам. Проведеним аналізом обсягів та вартості реалізованої деревини ДП « ІНФОРМАЦІЯ_1 » встановлено, що 13 юридичним та 5 фізичним особам підприємцям за 16 та 10 «прямими договорами», відповідно реалізовано деревини обсягом 7 373,38 м3 вартістю 15 163 473,37 грн., чим недотримано вимоги Переліку видів продукції, торгівля якими здійснюється на товарних ринках №1433, реалізація яких повинна відбуватись за результатами проведених аукціонів на ліцензованих товарних біржах. Крім цього, проведенням дослідженням цінової політики реалізованої деревини по «прямих договорах» органом досудового розслідування встановлено, що за 11 договорами реалізовано деревини у кількості 2330,247 м 3, за цінами нижчими ніж ті, що склались на аукціонах ліцензованої товарної біржі ТОВ «ІНФОРМАЦІЯ_3», що призвело до недотримання доходів ДП «ІНФОРМАЦІЯ_1» на суму 799 504,29 грн.

Перспективи зменшення лісозаготівель: виробничих потужностей більше, а ресурсу стає менше...

Україна суттєво зменшила щорічні обсяги лісозаготівель після вступу в дію З.У. «Про ОВД», а в подальшому – через повномасштабне вторгнення...

Слід припустити, що попри деградацію лісів, кліматичні зміни, існує ризик того, що заготівлі будуть зменшуватись через наступні чинники:

- із квітня 2027 р. будуть заборонені суцільні РГК в гірських лісах Карпатського регіону;
- можливе ухвалення законопроекту «Про території Смарагдової мережі» №4461, інших законодавчих актів в сфері довкілля низької якості;
- подальшу дію З.У. «Про ОВД», який є неефективним у сфері л/г;
- подальше збільшення площ ПЗФ за рахунок постійних лісокористувачів;

Посилення боротьби за доступ до ресурсу – найближчі перспективи...

ПОЛІТИКА ЕКОНОМІКА СОЦІО КУЛЬТУРА КРИМІНАЛ СПОРТ НС РІЗНЕ | БЛОГИ АНОНСИ

Субота, 8 лютого 2025

ЗМІ ПАРТІЇ БРЕНДИ ГРОМАДСЬКІ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНЦІ СЛОВАЧЧИНІ П

Закарпаття онлайн » Новини » Економіка

На Закарпатті незаконно будують деревообробний завод, для роботи якого потрібно 32 тисячі лісовозів щороку, – природозахисники

Будівництво, перед початком якого мали б пройти процедуру з Оцінки впливу на довкілля, належить українському підприємцю грецького походження Леоніду Юрушеву, котрого пов'язують з оточенням президента-втікача Віктора Януковича та енакієвським бандитським угрупованням 1990-х років.

На Закарпатті
незаконно будують
деревообробний завод!

Екологи з «Української природоохоронної групи» дослідили, що будівництво нового деревообробного заводу поблизу села Батьово Берегівського району вже протягом майже півроку ведеться без відповідного висновку ОВД (Оцінки впливу на довкілля – ред.), що само по собі вже є незаконним. У той же час сам звіт ТОВ «БФ Термінал»

[опублікувало](#) щойно на початку листопада.

Як доказ експерти наводять супутникові знімки території будівництва у червні (перше фото) та листопаді (друге фото) 2023 року.

7 Коментувати

Ділитись

На головну

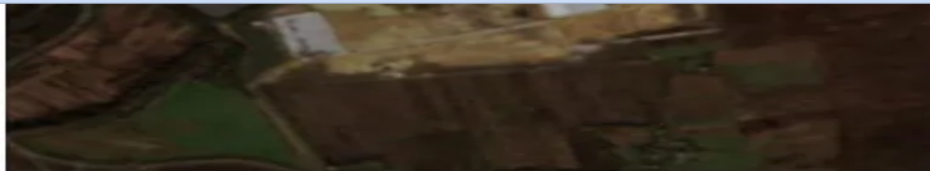
Додати в закладки

Версія для друку

Переслати

Схожі публікації

Для завершення будівни
сміттєпереробного завод

Крім того, посилаючись на документи з Єдиного реєстру оцінки впливу на довкілля, які на період військового стану доступні лише за запитом, екологи інформують, що для деревоволокнистих плит, які планують виготовляти на заводі, потрібна деревина у обсягах до 94 тисяч кубометрів щомісяця, або більше 1,1 мільйона кубометрів на рік. «Для порівняння, це понад 32 тисячі лісовозів на рік, або дець 88 лісовозів кожного дня!», – резюмують в «Українській природоохоронній групі».

Так, у 2022 році на Закарпатті зрубали приблизно 1,2 мільйонів кубометрів деревини. Тобто, потужності заводу потребуватимуть усю ту деревину різної сортності, яку наразі споживають бізнес, комунальні заклади і приватні дворогосподарства разом узяті.

Прирохозахисники також стурбовані, що у пріоритеті буде використання саме карпатської деревини, адже вона найближча і найдешевша. Однак, у звіті з ОВД компанія жодним чином не оцінила ні соціальні, ні екологічні наслідки будівництва заводу-монополіста.

Ці фактори ризику у майбутньому можуть призвести до збільшення нищівних для гірської місцевості санітарних рубок та створити неконкурентні умови для малих і середніх підприємств деревообробки, які вже знині потерпають від браку сировини та нерентабельної логістики.

Специфіка виконання біржових договорів ділової деревини у вітчизняних реаліях: більшість укладених договорів є по суті прямими договорами в частині асортименту, не передбаченого договором

Стаття 671 Цивільного кодексу України 1. Якщо за договором купівлі-продажу переданню підлягає товар у певному співвідношенні за видами, моделями, розмірами, кольорами або іншими ознаками (асортимент), продавець зобов'язаний передати покупцеві товар в асортименті, погодженому сторонами.

Стаття 672 Цивільного кодексу України 1. Якщо продавець передав товар в асортименті, що не відповідає умовам договору купівлі-продажу, покупець має право відмовитися від його прийняття та оплати, а якщо він вже оплачений, - вимагати повернення сплаченої за нього грошової суми. 2. **Якщо продавець передав покупцеві частину товару, асортимент якого відповідає умовам договору купівлі-продажу, і частину товару з порушенням асортименту, покупець має право на свій вибір:**

1) прийняти частину товару, що відповідає умовам договору, і відмовитися від решти товару; 2) відмовитися від усього товару; 3) вимагати заміни частини товару, що не відповідає асортименту, товаром в асортименті, який встановлено договором; **4) прийняти весь товар.**

3. У разі відмови від товару, асортимент якого не відповідає умовам договору купівлі-продажу, або пред'явлення вимоги про заміну цього товару покупець має право відмовитися від оплати цього товару, а якщо він вже оплачений, - вимагати повернення сплаченої за нього грошової суми. 4. **Товар, асортимент якого не відповідає умовам договору купівлі-продажу, є прийнятим, якщо покупець у розумний строк після його одержання не повідомив продавця про свою відмову від нього.** 5. **Якщо покупець не відмовився від товару, асортимент якого не відповідає умовам договору купівлі-продажу, він зобов'язаний оплатити його за ціною, погодженою з продавцем.**

Вітчизняні реалії:

По факту виконання, абсолютна більшість укладених біржових договорів купівлі-продажу ділової деревини в Україні мають змішаний характер: покупцю за його згодою передається деревина відповідної породи, частина якої - іншого асортименту.

Відповідно, і ціни на деревину іншого асортименту покупець визначає на рівні біржових, але вони не відповідають тим цінами, що визначені біржовими торгами. Погоджуючись на прийняття товару, покупець погоджується сплатити іншу ціну, ніж встановлена договором. Лише частково передається деревина відповідних якісних характеристик, що чітко передбачена умовами договору (клас якості, група діаметрів, довжина)

Почасти біржові договори по результатах виконання взагалі являють собою повністю «прямий» договір: покупцю передається деревина, яка не відповідає предмету договору (інший клас якості, інша градація діаметрів, інша довжина, інша кількість), де умовам біржового договору відповідає лише порода. Для біржі має значення кількість відпущеної деревини.

Отже, йдеться про те, **що покупець на біржі укладає не договір на приймання товару (деревини) певного асортименту, він по суті набуває право на купівлю-продаж деревини певної породи різного асортименту визначеного обсягу, але за іншими цінами.** Тобто набуває «право на укладення прямого договору на місці приймання деревини».

Тому є маніпуляцією стверджувати, що існуючий ринок деревини не передбачає укладення прямих договорів.

Наказ Ген. директора Державних лісів від 01.10.2024 за №120 «Про реалізацію деревини в Нац Холдінгу «Державні ліси» на 2025-2026 р.

Розділ 3, пункт 1. Встановлюється такий порядок реалізації лісоматеріалів:

- а) пропозиції продажів в додатку Forest and Wood Portal (пропонувати продажу);
- б) системні онлайн-аукціони в додатку e-drewno (системні аукціони);
- в) онлайн-аукціони в додатку e-drewno (e-drewno auctions);
- д) аукціони та подання;
- е) на основі роздрібного прейскуранта;
- ж) торгові переговори.

Наказ Ген директора Державних лісів Польщі від 01.10.2024 за №120 «Про реалізацію деревини в Нац Холдінгу «Державні ліси» на 2025-2026 р.

Розділ 5, пункт 1. Обсяг реалізації лісоматеріалів за певний календарний рік поділяється на такі групи:

- а) **оферти, призначені для продажів пропозицій (75% цього пулу) та системних аукціонів (25% цього пулу),**
- б) для аукціонів і подання,
- в) роздрібна торгівля,
- г) для власних потреб держлісів (надлісництв),
- д) технічний,
- е) відходи деревини.

3. Деревина, не продана за певною процедурою, може бути запропонована для продажу за іншими процедурами.

4. Пропозиція продажу лісоматеріалів на певний календарний рік, розбита на пули, зазначені в абз. 1, встановлюється генеральним директором Держлісгоспу з можливістю корекції з урахуванням сучасних умов ведення лісового господарства.....

Газета «Деревинник» 11 жовтня 2024 р. «В Польщі запровадили нові правила продажу деревини»

3. У Польщі запровадили нові правила продажу деревини

підприємств Польщі, які переробляють сировину на продукцію лісопромислового комплексу, зокрема кількість сировини, що переробляється, так і за способом її використання. Нові правила спрямовані на створення справедливої системи продажу, адаптованої до різних ринкових потреб. Очікується, що вони позитивно вплинуть на розвиток суб'єктів господарювання, які займаються власне переробкою деревини, враховуватимуть місцевий прокліматичний характер їх діяльності та матимуть позитивний вплив на довкілля.

Основні напрямки змін у правилах продажу деревини в Польщі на 2025–2026 роки за інформацією Lasów Państwowych та Міністерства клімату та навколишнього середовища Польщі наступні:

- продажі сировини для підприємців двічі на рік;
- збільшення частки деревини в офертових продажах (для постійних клієнтів) до 75%;
- встановлення можливості купівлі в офертових продажах на рівні 75% – пропорційно до поділу пулу пропозицій за основними формами продажу.
- можливість пролонгації договору на 2 місяці;
- збереження допуску виконання контракту на рівні -10%/+5%;
- збільшення частки нецінових критеріїв в оцінці оферт до 25%;
- стимулювання переробки деревини за критерієм частки переробленої деревини та критерієм глибини переробки;
- зниження ваги цінового критерію до 75% і надання можливості отримання вищих балів за нижчого рівня цін;
- ліквідація енергетичного пулу;
- підтримка прокліматичної локальності шляхом запровадження критерію географії закупівлі;
- відкритість результатів торгів із дотриманням комерційної таємниці;

1. Зменшення пропозиції деревини на 2 млн м³ на 2025 рік – зменшення пропозиції деревини на 2 млн м³ на 2025 рік є незрозумілим з точки зору лісопромислового комплексу, оскільки це загрожує зростанням цін і загрожує сталому лісокористуванню, особливо в контексті необхідності переформування хвойних насаджень, кажуть в PIGPD.
2. Методика встановлення стартових цін – існуюча пропозиція щодо встановлення початкових цін на деревину, на думку PIGPD, є неприйнятною, оскільки передбачає необґрунтоване підвищення, а деревообробна промисловість Польщі вимагає, щоб ринок самостійно визначав реальну вартість сировини.
3. Вага цінового критерію – запропонована вага цінового критерію у розмірі 75% є недостатньою і має бути зменшена до 60%, щоб захистити деревообробні підприємства від спекуляцій на ринку сировини.
4. Критерій географії закупівлі – результатів тестування параметра географії закупівлі, який неодноразово обіцяли під час зустрічей, не представили, кажуть в PIGPD. Таким чином, компанії не можуть перед початком продажів визначити, яким буде вплив цього критерію на конкретну – часто місцеву – ситуацію з постачанням компанії.
5. Відсутність процедур перевірки звітності компаній – на думку PIGPD, слід запровадити детальні процедури перевірки заявок компаній, щоб забезпечити прозорість процесу та запобігти ситуаціям, коли преференції надаються компаніям, що торгують сировиною, а не компаніям, які переробляють деревину в Польщі.
6. Немає інформації про історію закупівель – відсутність прозорості щодо інформації про історію закупівель та загальну кількість прав, отриманих у певній процедурі PLD, заохочує спекуляції та підриває принципи чесної

Види біржових торгів згідно ЗП:

1. Основні торги
2. Повторні основні торги
3. Додаткові біржові торги
4. Повторні додаткові торги
5. Позапланові торги

Аукцион № 10560

Назва: Житомирська обл. 19.02.2025 р. Початок о 11:00 год. Додатковий аукціон з продажу необробленої деревини ресурсу I кварталу 2025р., Філія "Столичний лісовий офіс" ДП "Ліси України" (Надлісництво: Білокорівське), Стан: Подання пропозицій

Паспорт аукціону			Подання пропозицій			Торги			
№ лота	№ п/лота	Назва позиції	Опис	Од. вим.	Продавець	Сортимент	Порода	Клас якості	Група діаметр
1		сКруглі лісоматеріали Дуб			Філія Столичний лісовий офіс				
1	1	сКруглі лісоматеріали Дуб / С 20-24	В межах Білокорівського надлісництва	м3	Філія Столичний лісовий офіс	сКруглі лісоматеріали	Дуб	С	D2a (20-24)
1	2	сКруглі лісоматеріали Дуб / С 25-29	В межах Білокорівського надлісництва	м3	Філія Столичний лісовий офіс	сКруглі лісоматеріали	Дуб	С	D2b (25-29)

Черговість проведення біржових торгів (ст. 14 ЗП):

1. **Основні торги**-передбачають покрокове підвищення ціни. Участь беруть тільки СПД.
 2. **Повторні основні торги**- передбачають покрокове зниження ціни. ~~Проводяться, якщо лот був не проданий.~~ (стара редакція). Проводяться, якщо було нереалізовано менше 70 % виставленого обсягу деревини. Нереалізовані лоти не пізніше, ніж за 5 робочих днів пропонуються не пізніше ніж 5 роб. днів на повторних основних торгах. Участь беруть тільки СПД.
 3. **Додаткові біржові торги**-передбачають покрокове підвищення стартової ціни. Проводяться, якщо лот був не проданий на додаткових торгах не пізніше 5 робочих днів. Участь беруть як СПД, так і трейдери (тобто будь-які вітчизняні суб'єкти господарювання).
 4. **Повторні додаткові торги**-передбачають покрокове зниження ціни. Проводяться не пізніше 5 роб. днів, якщо лот був не проданий на додаткових торгах. Участь беруть як СПД, так і трейдери (тобто будь-які вітчизняні суб'єкти господарювання).
- дати проведення основних та додаткових біржових торгів визначаються Держлісагентством у встановленому ним Порядку;
 - щорічно, не пізніше 45 кал. днів до початку наступного року оприлюднює на своєму веб-сайті план-графік проведення основних біржових торгів на наступний календарний рік із зазначенням строку постачання (рік, півріччя, квартал) та планованих обсягів деревини;
 - щоквартально уточнюватиме за потреби цей план-графік не пізніше ніж за 30 кал. днів;
 - основні та повторні основні торги можуть бути суміщені.
 - додаткові та повторні додаткові торги можуть бути суміщені.

5. Позапланові торги. Проводяться за необхідності, із періодичністю ~~один раз на місяць~~—(за останньою редакцією - за необхідності). Пропонується товар за постачанням у поточному місяці/кварталі або **в наступному кварталі**. Держлісагентство інформує про такі торги, не раніше ніж за 10 кал. днів до дати проведення.

Продавці деревини зобов'язані ініціювати позапланові біржові торги для реалізації всього обсягу, в т.ч. — позапланових, або якщо покупці відмовились від укладання договорів, або допустили інші істотні порушення вимог договорів.

Держлісагентство інформує про дату проведення позапланових торгів не пізніше ніж за 10 календарних днів до дати їх проведення.

Ціноутворення/оплата (стаття 14 ЗП)

1. ~~Порядок визначення стартових цін на основних торгах затверджується Держлісагентством.~~
2. **Стартова ціна на основних та додаткових торгах, а також МІНІМАЛЬНА ціна на повторних основних торгах**, які проводяться за технологією біржових торгів, що передбачає покрокове зниження стартової ціни лота, та повторних додаткових торгах, які проводяться за технологією біржових торгів, що передбачає покрокове зниження стартової ціни лота, визначається відповідно до порядку, затвердженого Уповноваженим державним органом. (нова редакція ЗП станом на 04 02 2025)
3. Вимоги до формування продавцями лотів для продажу затверджується Держлісагентством.
4. Стартова ціна на повторних основних торгах дорівнює стартовій цін на основних торгах, на яких лот був не проданий.
5. Біржа або клірингова установа буде застосовувати вимоги щодо гарантійного забезпечення як до продавців так і до покупців.
6. Розмір гарантійного забезпечення визначає біржа, але він не може бути більше 5% від ціни біржової угоди (*прим. авт.- НЕ від стартової ціни лоту.) По останній редакції ЗП - вказана норма вже змінена – відсоток придбаний і буде визначатися біржею чи кліринг. установою самостійно в залежності від оцінки ризиків на ринку*)
7. Біржа утримує власну винагороду із суми гарантійного забезпечення.
8. Порядок, правила укладення, оформлення ТИПОВИХ договорів, що укладаються на біржах погоджуються Держлісагентством.

Авторизовані інформаційні агенти (ст.20 ЗП)

Такими агентами можуть бути:

- 1). організатори біржових торгів (тобто - самі біржі);
- 2). клірингова установа, яка уклала договір клірингу з організатором біржових торгів (біржею).

Перелічених агентів (що мають подати документи, що підтверджує виконання ними вимог цього ЗП) авторизує Держлісагентство шляхом внесення бірж до Переліку авторизованих інформаційних агентів. Перелік документів визначається тим же Держлісагентством.

Авторизований інформаційний агент здійснює обмін інформацією із ЄДСЕОД, укладає договори про обмін інформацією з іншими авторизованими інформаційними агентами.

Регіональні агенти ліцензованих бірж підвищили свою кваліфікацію

28.04.2023 Новини електронних майданчиків, Прес-релізи

Ліцензовані товарні біржі, не лише проводять торги з продажу необробленої деревини, а й надають пост торговий сервіс. До цього процесу входить і контроль відвантаження реалізованої деревини новому власнику.

Зауваження: Авторизовані інформаційні агенти (ст.20 ЗП)

Ознаки прямих лобістських норм на користь однієї із бірж:

2. Організатор біржових торгів на ринку деревини може отримати *статус авторизованого інформаційного агента* за умови відповідності всім таким вимогам:

1) здійснює організацію біржових торгів на ринку деревини на підставі ліцензії на провадження діяльності з організації торгівлі продукцією на товарній біржі не менше шести календарних місяців;

2) учасниками торгів на такому організаторі біржових торгів на ринку деревини є не менше 50% від загальної кількості всіх учасників ринку (прим авт. – що це за біржа ? Ніхто не здогадається ?) за даними електронної системи обліку деревини в середньому за останні шість календарних місяців до дати подання заяви;

3) застосовує електронну систему, що забезпечує виконання біржових договорів / деривативних контрактів на рівні не меншому, ніж загальний показник виконання укладених на організованому товарному ринку договорів / контрактів (прим.авт. – що це за біржа ?), предметом яких є лісоматеріали необроблені, деревина паливна, за останні шість календарних місяців до дати подання заяви за даними електронної системи обліку деревини;4)

Організатори біржових торгів на ринку деревини зобов'язані дотримуватися зазначених вимог протягом усього періоду наявності у них статусу (прим. авт. – а як біржі постійно забезпечити присутність «в себе» не менше 50 % покупців від загальної кількості ? ..примусово тримати в заручниках.. ?) авторизованого інформаційного агента.

Ті ж самі ознаки викладені в нормі ЗП щодо отримання статусу «авторизованого інформаційного агента» для клірингових установ (частина 2 ст. 20 ЗП).

Прим: Максимальний розмір грошової винагороди, що може стягуватись Агентами – не визначений ЗП.

Пропозиції щодо захисту прав гром. об'єднань суб'єктів переробки деревини

НАПРИКЛАД:

Стаття... Права громадських об'єднань, об'єднань підприємств на ринку деревини

Громадські об'єднання та об'єднання підприємств на ринку деревини мають право:

- здійснювати незалежну експертизу проектів нормативно-правових актів органів державної влади, регламентів бірж щодо їх відповідності вимогам законодавства України, а також надавати відповідні висновки і рекомендації;
- ініціювати внесення змін до Порядку продажу деревини та інших НПА.. на ринку деревини...
- звертатися до органів державної влади з питань порушення законодавства про обіг та ринок деревини, захист економічної конкуренції;
- звертатися із скаргами на дії або бездіяльність бірж, ініціативами щодо позбавлення біржі/клірингових установ статусу організатора біржових торгів;
- звертатися з позовом до суду про захист порушених прав, свобод та інтересів своїх членів, суб'єктів переробки деревини, брати участь у розгляді таких справ у суді;
- представляти інтереси своїх членів в органах державної влади, підприємствах, в установах та організаціях ...в т.ч. – на біржах, незалежно від форми власності та підпорядкування.

Судова практика: продавець принципово не згодний із накладеним стягненням в 500 грн біржею за невиконання ним договірних умов (справа №917/239/24)

Фабула справи: Покупець (ТОВ, Позивач) уклав біржовий договір на поставку 2105 куб.м. дуба та сосни на суму 4 млн 290 тис.. Вибрав 73 % обсягу. Біржа рішенням Наглядової ради виставила Покупцю від 25.01.2024 штраф у розмірі 500 грн. за порушення умов договору (несплати рахунків Філії згідно умов Договору). Покупець штраф оскаржив до Біржі – отримав відмову. Звернувся із позовом до Господарського суду Полтавської області.

Позиція Позивача (Продавця): Позивач стверджує, що Філія, в супереч п. 3.5 Договору, умисно надсилає Позивачу запрошення на відбір партії Товару разом із рахунками, тим самим позбавляла Покупця прав - щодо передоплати попереднього відбору лісопродукції на складі Продавця; 2) щодо складання Акту відбору, за формою встановленою Додатком №2 до цього Договору, та Специфікації, за формою встановленою Додатком №3 до Договору; 3) щодо направлення Екземплярів Акту відбору та Специфікації на електронну адресу Біржі не пізніше 3 (трьох) робочих днів з моменту їх укладання. Філія була уповноважена виставляти рахунок на передоплату партії Товару, готової до відвантаження виключно через 3 (три) робочі дні з дня, наступного за днем направлення Покупцю повідомлення про готовність партії Товару. На думку Позивача, по запрошеннях від 26.12.2023 рахунок можна було виставляти не раніше 29.12.2023, а від 27.12.2023 відповідно 01.01.2024 року. Усі отримані на оплату рахунки від Філії були оплачені в повному обсязі в межах строків зазначених у п. 4.4 Договору. Загальна сума здійснених усіх оплат становить 3 513 427,11 грн.

Продавця (філії): «Станом на 31.12.2023 виконання аукц. зобов'язань було 73,64 %. Причиною невиконання була відсутність попередньої оплати згідно виставлених рахунків. Зокрема 25, 26, 27 грудня 2023р. Покупцю на електронну адресу було направлено рахунки на здійснення предоплати на суму 1 млн 466 тис. Покупець ці рахунки своєчасно отримав, але не сплатив

Позиція біржі: 28.12.2023 р ТОВ надіслав лист філії, в якому попереджало, що до завершення договору № UUB-9774-11 від 07.12.2023 року залишилося мало часу і просило пришвидшити відвантаження 600 м3 купленої деревини. При цьому висловлювало готовність забрати весь об'єм власним транспортом за лічені дні». На підставі поданих Покупцем та Продавцем пояснень та копій документів, якими останні обґрунтовують свої позиції, Біржою було встановлено відсутність здійснення попередньої оплати покупця в повному обсязі, згідно виставлених продавцем рахунків, а отже порушення Покупцем пп. 4.4., пп. 6.4.1. Договору купівлі-продажу необробленої деревини №UUB-9774-11 від 07.12.2023, що зумовило невиконання вказаного Договору у повному обсязі.

Продовження: **Судова практика: продавець не згодний із накладеним стягненням в 500 грн. біржею за невиконання договірних умов (справа №917/239/24)**

Правове обґрунтування:

Правила біржі зареєстровані рішенням Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку № 947 від 13.10.2021. Відповідно до пункту 3 частини 5 статті 9 Закону «Про товарні біржі», правила товарної біржі можуть передбачати застосування санкцій за порушення правил товарної біржі. Так, згідно з пункту 15.1 розділу 15 Правил, Біржа має право установлювати і стягувати штрафи та застосовувати інші санкції за порушення цих Правил та внутрішніх документів Біржі.

Згідно з підпунктом 2 пункту 1 розділу IV «Права, обов'язки та відповідальність товарної біржі» Положення про провадження діяльності з організації торгівлі продукцією на товарних біржах, затвердженого рішенням НКЦПФР від 10.06.2021 № 380 (далі Положення), товарна Біржа зобов'язана здійснювати моніторинг біржових торгів на постійній основі та регулярний контроль за дотриманням учасниками торгів правил товарної біржі, у тому числі з метою запобігання маніпулюванню на товарній біржі та інсайдерській торгівлі. Порядок моніторингу і контролю та заходи, що вживаються за їх результатами, встановлюються товарною біржею в правилах товарної біржі.

Товарна Біржа зобов'язана запровадити систему своєчасного виявлення порушень під час організації та здійснення біржової торгівлі, що включає серед іншого автоматизовані системи моніторингу біржових торгів та інформації за їх результатами, а також визначити в правилах товарної біржі процедуру встановлення порушення та заходи відповідальності, що застосовуються до членів товарної біржі, інших учасників торгів, у разі порушення ними вимог законодавства та/або правил товарної біржі та інші заходи, необхідні для відновлення належної роботи товарної біржі (пункт 3 розділу XII «Здійснення товарною біржею заходів для протидії маніпулюванню, інсайдерській торгівлі та іншим зловживанням на товарних біржах» Положення)

Результат справи : суд першої та апеляційної інстанції відмовив у задоволенні позову Продавця до біржі.

ЗАХИСТ ПРАВ ПОКУПЦІВ НА РИНКУ Як запобігти «біржовій диктатурі» ?

Покупцям та біржам варто досягти консенсусу із наступних питань:

1. Який максимальний розмір комісійної винагороди бірж за свої послуги буде визначений законопроектом (0,1 % чи 1, 10, 20 чи 50 % від вартості лота) ? Які гарантії що не буде підвищуватись (в т.ч. за погодженням із НКЦПФР) ? Або встановити статичний розмір комісії не від вартості, а від кількості придбаних лотів. і т.д. ?
2. Який максимальний розмір гарантійного внеску може стягуватися біржами та має бути визначений в ЗП (1-3-5-10 і т.д.%). Слід врахувати, що відсоток виконання договорів у 2024 році сягнув 94 %. Запроваджений постторговий сервіс виконання договорів, є санкції біржі за порушення.... Тобто, досягнута досконалість та повна дисципліна учасників ринку ... Навіщо тоді взагалі гарантійний внесок ? Можливо, доцільно скасувати на рівні ЗП, таким чином підтримавши на рівні закону деревообробний бізнес у надскладні часи воєнного стану.. (див. слайд №6)
3. Чим обмежуються максимальні розміри санкцій (штрафів), що можуть стягуватись біржами за порушення договірних зобов'язань учасників ? (ст. 10 З.У. «Про товарні біржі») ?
4. В якому документі (регламенті біржі тощо) має бути визначений обов'язок біржі повернути кошти комісійного збору покупцю, сплачені у разі невиконання зобов'язань з поставки продавцем (в т.ч. – за непоставлений з об'єктивних причин толеранс поставки) ?
5. Яким чином змінити біржу у разі допущення нею порушень прав учасників, забезпечивши конкурентне середовище на ринку бірж для покупців та продавців ?
6. Перелік наведених договірних позицій для ЗП далеко не повний...

Nothing personal, just business...

Пропозиція -- СТВОРЕННЯ ЛІСОВОГО ПОРТАЛУ (ПЕРЕДБАЧЕНА ПОПЕРЕДНІМИ РЕДАКЦІЯМИ ЗП №4197-Д...)

2. Лісовий портал забезпечує:

можливість користування сервісами та відображення інформації єдиної державної системи електронного обліку деревини;

можливість ведення лісовпорядкування в електронній формі; функціонування персонального кабінету;

можливість подання в електронній формі декларацій про деревообробну діяльність;

можливість отримання суб'єктом господарювання, який здійснює переробку деревини в електронній формі сертифікату походження деревини з якої виготовлено вироби на основі декларації про деревообробну діяльність;

можливість подання, погодження та затвердження матеріалів лісовпорядкування, поділу лісів на категорії, розрахункових лісосік та змін до них, а також автоматичного формування та відображення переліку суб'єктів перероблення деревини;

можливість подання та публікацію річних і квартальних планів заготівлі деревини, а також звітів (для громадськості) про основні результати лісгосподарської діяльності, у тому числі відомостей про власну переробку деревини постійними лісокористувачами та власниками лісів державної і комунальної форми власності;

можливість публікації орієнтовних графіків проведення електронних аукціонів з продажу необробленої деревини; можливість отримання спеціальних дозволів на використання лісових ресурсів в електронному вигляді;

можливість користування сервісами електронного реєстру спеціальних дозволів на використання лісових ресурсів ;

можливість користування схемою розміщення об'єктів переробки деревини; можливість користування сервісами перевірки походження деревини;

можливість здійснення інших заходів, пов'язаних з веденням лісового господарства; оприлюднення в публічному доступі інформації про Національну інвентаризацію лісів, державний лісовий кадастр, моніторинг лісів;

оприлюднення в публічному доступі матеріалів лісовпорядкування, поділу лісів на категорії, розрахункових лісосік;

оприлюднення в публічному доступі інформації про заплановані рубки, заплановані і здійсненні заходи з відтворення лісів;

оприлюднення в публічному доступі картографічних матеріалів та таксаційних описів лісових ділянок включно з усіма основними характеристиками лісів (вік, породний склад, запас деревини, повнота, категорія лісу, заплановані рубки тощо).

відображення стану моніторингу внутрішнього споживання вітчизняних лісоматеріалів необроблених і контролю за перевищенням обсягу їх внутрішнього споживання;

відображення аналітичних та статистичних даних, що стосуються лісового господарства та ринку деревини;

контроль за повнотою заповнення декларацій про деревообробну діяльність; доступ до інших відомостей та документів, визначених законодавством.

3. Власники лісів, постійні лісокористувачі і суб'єкти перероблення деревини реєструються на лісовому порталі та отримують доступ до персонального кабінету на безоплатній основі.

Санкції стосовно деревообробників згідно ЗП (ч. 6,7 стаття 18):

І. Держлісагентство наділяється за результатами проведених верифікаційних перевірок правом **ВИКЛЮЧЕННЯ на строк 1 рік** із «Переліку СПД» за наступні порушення:

1. Порушення вимог ЗП при набутті статусу СПД (заповненні електронної заяви).
2. СПД не здійснив жодної операції із деревиною протягом 12 місяців, що передували даті перевірки Держлісагентства;
3. У СПД відсутнє виробниче обладнання для здійснення переробки деревини;
4. СПД не подав щорічну декларацію СПД;
5. Подана декларація містить недостовірну (!) інформацію.

Порядок проведення верифікаційних виїзних перевірок, Порядок перевірки документів, що подаються СПД для набуття статусу має затверджуватися Урядом.

Процедура набрання чинності рішення Держлісагентства (в т.ч. – обов'язкова участь СПД при розгляді справи) та доведення його до відому СПД, законопроектом не передбачена. Рішення виконується через 2 дні після ухвалення.

Влада
породжує
паразитів.
Хай живе
Анархія!

Інформація в «Переліку СПД» складається із:

- 1) інформацію про найменування суб'єкта господарювання;
- 2) код з Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань;
- 3) коди видів економічної діяльності; 4) інформацію про систему оподаткування;
- 5) адреси розташування виробничих приміщень та майданчиків, з вказанням адрес, географічних координат та кадастрових номерів земельних ділянок на яких вони розташовані; 6) інформацію про кількість працівників;
- 7) **інформацію про обсяг придбаних лісоматеріалів необроблених** та деревини паливної **за повні календарні дванадцяти місяців, що передують даті заяви;**
- 8) **інформацію про обсяг перероблених лісоматеріалів необроблених** та деревини паливної, а також про обсяги виробленої продукції, що належить до товарних груп 4404, 4405, 4406, 4407, 4408, 4409, 4410, 4411, 4412, 4413, 4414, 4415, 4416, 4417, 4418, 4419, 4420, 4421 групи 44 розділу IX Української класифікації товарів зовнішньоекономічної діяльності, **за повні дванадцяти календарних місяців, що передують даті заяви;**
- 9) **інформація про здійснення технологічних операцій** з механічної і хімікомеханічної обробки, переробки лісоматеріалів необроблених, паливної деревини, необхідних для виробництва товарів, що належать до товарних груп 4404, 4405, 4406, 4407, 4408, 4409, 4410, 4411, 4412, 4413, 4414, 4415, 4416, 4417, 4418, 4419, 4420, 4421 групи 44 розділу IX Української класифікації товарів зовнішньоекономічної діяльності;
- 10) **інформація про наявність виробничого обладнання, що застосовується для здійснення технологічних операцій** з механічної і хіміко-механічної обробки, переробки лісоматеріалів необроблених, паливної деревини, необхідних для виробництва товарів, що належать до товарних груп 4404, 4405, 4406, 4407, 4408, 4409, 4410, 4411, 4412, 4413, 4414, 4415, 4416, 4417, 4418, 4419, 4420, 4421 групи 44 розділу IX Української класифікації товарів зовнішньоекономічної діяльності, та підтверджуючі документи про право власності або право користування (в тому числі оренда, лізинг) на таке виробниче обладнання.

Загальний коментар: наведена норма ЗП на практиці стане недієвою (за виключенням – «тепловиків») через відносно простий спосіб її обходу. Це повністю невеливатиме прорекламований «каскадний» підхід доступу до ресурсу, і як наслідок – втрачають сенс всі конструкції ЗП щодо контролю за деревообробниками

Санкції стосовно деревообробників згідно ЗП (ч.6-8 статті 18):

II. Додатково Держлісагентство, за результатами перевірки наданої інформації наділяється також правом **ТИМЧАСОВОГО ВИКЛЮЧЕННЯ на строк 180 днів** СПД, які допустили такі порушення:

1. СПД протягом 12 місяців до дати перевірки без поважної причини переробив менше 50 % придбаної деревини;
2. СПД протягом календарного року не виконав більше 20 % договірних зобов'язань за укладеними договорами.

III. Держлісагентство також матиме право застосувати до СПД штрафи у розмірі 15 МЗП (120 тис. грн – станом на 2025 р.) у разі виявлення недостовірної інформації, що буде виявлена в його заяві до включення в «Перелік СПД», або у доданих до цієї заяві документах.

НАВЕДЕНІ САНКЦІЇ НЕ ВІДПОВІДАЮТЬ ЗАСАДАМ ДЕРЖАВНОЇ РЕГУЛЯТОРНОЇ ПОЛІТИКИ, Є НЕДОЦІЛЬНИМИ, НЕОБГРУНТОВАНИМИ, НЕВИПРАВДАНО ЖОРСТИМИ, ТА ВСТАНОВЛЮЮТЬ ЯВНО НЕОБГРУНТОВАНЕ, ДИСКРИМІНАЦІЙНЕ ВТРУЧАННЯ ДЕРЖАВИ У СПРАВИ БІЗНЕСУ:

3.У. «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» (ст.1) –

«державна регуляторна політика у сфері господарської діяльності (далі - державна регуляторна політика) - напрям державної політики, спрямований на вдосконалення правового регулювання господарських відносин, а також адміністративних відносин між регуляторними органами або іншими органами державної влади та суб'єктами господарювання, **недопущення прийняття економічно недоцільних та неефективних регуляторних актів, зменшення втручання держави у діяльність суб'єктів господарювання та усунення перешкод для розвитку господарської діяльності**, що здійснюється в межах, у порядку та у спосіб, що встановлені Конституцією та законами України»;

Повноваження Комісії з розгляду скарг на ринку деревини (апеляційний орган стосовно рішень Держлісагентства)- ч.9 ст. 18 ЗП:

1. Держлісагентством створюється Комісія з розгляду скарг на ринку деревини, яка стає має право перегляду (тобто скасування) рішень Держлісагентства про виключення/тимчасове виключення деревообробних підприємств із переліку СПД.
2. Комісія здійснює свої повноваження у формі верифікаційних виїзних перевірок СПД, порядок та кількісний склад яких визначається Урядом.

В цій комісії має бути один Народний депутат України із комітету економ розвитку (*прим. автора – тобто, представник законодавчої влади наділяється прямими владними повноваженнями у сфері регулювання бізнесу- поруш. ст. 3 ЗУ «Про статус Народ депутат України»*) та один представник від громадських об'єднань в сфері ринку деревини, л/г, захисту довкілля та протидії корупції (*прим. автора: Ринок – це завжди про гроші, а не про суспільні важливі речі. Тож очевидно, що такі громадські організації будуть повністю контролюватися окремими СПД/ОЗГ/ іншими сумнівними групами впливу. П.С. ...Хто зараз найбільш активний активіст ГО «в сфері ринку деревини» ? Совпаденіє ?...).*

3. Крім розгляду скарг СПД, така Комісія наділяються правом ухвалення рішень про тимчасове виключення СПД із «Переліку СПД». Персональний склад комісії затверджуватиме Держлісагентство.

Коментар: Іншими словами, ЗП фактично наділяє прямими регуляторними та контролюючими повноваженнями в сфері деревообробного бізнесу Народних депутатів України та активістів окремих громадських організацій, які матимуть повноваження щодо регулювання доступу бізнесу до ресурсу.

Це вкрай небезпечно ... Правова система України, вимоги сумісності депутатського мандата (ст. 3, 4 З.У. «Про статус Народного депутата України» тощо) на сьогодні не має подібних моделей державного регулювання окремої сфери бізнесу....)

Необґрунтовані законодавчі заборони, невиправдані обмеження та драконівські штрафи – це концтабір для бізнесу

Держава, яка
підкується про
деревообробний
бізнес,
запроваджуючи
Реєстр
деревообробників,
водночас
встановлює 120
тис. штрафи, і
відключення від
такого Реєстру на
рік/півроку

Деревообробний
бізнес, якому нах....
не потрібно таке
підкування

СХЕМА

державного контролю за суб'єктами переробки деревини згідно ЗП:

Прим. авт.:
навіщо це все
???

Комісія із розгляду скарг на ринку деревини
(створюється Держлісагентством, як апеляційний орган
щодо рішень про «відключення» деревообробних
бізнесів самого Агентства). Має право перегляду рішень
СКЛАД: Народні депутати Комітету економрозвитку ВРУ,
Громадські організації в сфері ринку деревини, довіклля +

Прим. авт: Адреса
Державної
регуляторної
служби: 01011, Київ,
вул. Арсенальна, 9/11.

Про виключення СПД з переліку СПД
(термін – на 1 рік):

ПІДСТАВИ виключення:

- Встановлено порушення при набутті статусу СПД;
- СПД не провів жодної технологічної операції із обробки деревини;
 - у СПД відсутнє обладнання;
 - СПД не подав декларацію

Уповноважений державний орган
(Держлісагентство)
УХВАЛЮЄ РІШЕННЯ:

ФОРМУЄ ПЕРЕЛІК СПД:
ВЕДЕ ПЕРЕЛІК СПД:
ПЕРЕДАЄ ПЕРЕЛІК БІРЖАМ:
ПЕРЕВІРЯЄ ЦИХ СПД:
КАРАЄ ЦИХ СПД:

Про тимчасове виключення із
переліку СПД
(термін – 180 днів)

ПІДСТАВИ тимчасового виключення:

- СПД без поважної причини не переробив 50 % річного обсягу придбаної деревини;
- СПД без поважної причини не вибрав більше 20 % обсягу договорів.

перевіряє

перевіряє

СПД

СПД

СПД

СПД

СПД

СПД

ПЕРЕЛІК СУБ'ЄКТІВ ПЕРЕРОБКИ ДЕРЕВИНИ (СПД)

+ біржа також має і матиме право накладати санкції за невиконання договорів

ПРИНЦИПИ НАЛЕЖНОГО ВРЯДУВАННЯ ПЕРЕДБАЧАЮТЬ:

Залученість та врахування інтересів

Усі громадяни мають право голосу та їх позиція буде врахована

Орієнтація на консенсус

У процесі ухвалення рішень дотримується баланс інтересів

Підзвітність

Діють збалансовані механізми захисту і прав людини на належну адміністрацію, і громадські інтереси в цілому

Відповідальність

Органи державної влади приймають на себе відповідальність та гарантують виправлення ситуації у випадках правопорушень

Прозорість

Рішення ухвалюються згідно із законодавством, а інформація про діяльність публічної адміністрації повна і доступна громадянам

Належне реагування

Державні інститути й процедури максимально задовольняють інтереси громадян за розумний проміжок часу

Ефективність та результативність

Ресурси для задоволення потреб суспільства використовуються ефективно

Відповідність принципу верховенства права

Правова система має бути справедливою й діяти однаково для всіх

Належне врядування є відповідальним веденням державних справ та управління державними ресурсами із забезпеченням результатів, що відповідають потребам суспільства.

Європейські принципи публічної адміністрації визначають практичні засади належного врядування та є дороговказом для всіх, хто задіяний у розробці та впровадженні реформи публічної адміністрації у своїх країнах.

Ці Принципи впливають із міжнародних стандартів та передових практик в країнах-членах ЄС та країнах Організації економічного співробітництва та розвитку (OECD). Принципи були розроблені SIGMA на замовлення Європейської Комісії (ЕК).

- Створення належного бізнес-клімату;
- Дерегуляція;
- Лібералізація економіки згідно стандартів ЄС;
- Зменшення тиску контролюючих органів;

ЗАКОН «Про правотворчу діяльність» (не набрав чинності...)

Стаття 3. Принципи правотворчої діяльності

1. Правотворча діяльність здійснюється відповідно до принципів:

1) верховенства права, що включає, але не виключно, принципи законності, **юридичної визначеності, запобігання зловживанню повноваженнями, рівності перед законом та недискримінації**, доступу до правосуддя;

2) пріоритетності утвердження та забезпечення прав і свобод людини, дотримання міжнародних стандартів у сфері прав людини;

3) демократичності; **4) пропорційності; 5) необхідності та обґрунтованості; 6) системності;**

7) наукового забезпечення; 8) ресурсної забезпеченості.

ПРИНЦИП ПРОПОРЦІЙНОСТІ ЯК СКЛАДОВА ВЕРХОВЕНСТВА ПРАВА В Т. Ч. ЄВРОСОЮЗУ:

1. Верховенство права (rule of law)

2. Справедливість (justice) 3. Рівність – принцип рівності (principle of equality)

4. Заборона дискримінації (prohibition of discrimination) та привілеїв

5. **Принцип пропорційності або співмірності** (principle of proportionality)

6. **Баланс, рівновага** 7. Судовий розсуд, дискреція 8. **Мотивованість** 9. Суспільні інтереси та національна безпека 10. Адміністративний суд 11. Довіра до суду

Пропозиції: окремий розділ «ідеального» ЗП –

Це статті про «Законність походження деревини», «протидія обігу незаконно добутої деревини, деревини, добутої із порушенням законодавства»

СУТЬ ПРОБЛЕМАТИКИ:

- На відміну від деревини, що добута у законний спосіб, доля незаконно добутої деревини, що була предметом вчинення адміністративного чи кримінального правопорушення визначена законом: така деревина підлягає вилученню у встановленому законом порядку (ст. 108 ЛК України). Вилучення незаконно деревини корелюється із вимогами кримінального законодавства, а саме: право власності на деревину, що отримана в незаконний спосіб, особою не набувається. Відповідно до ч.2 ст. 328 ЦК України діє презумпція правомірності набуття майна. За загальним правилом, право власності вважається набутим правомірно, якщо інше прямо не впливає із закону або незаконність набуття права власності не встановлена судом.

- У Кримінальному кодексі (ст. 246)використано поняття «незаконно зрубані дерева», яке не узгоджується із дефініцією ст. 108 Лісового кодексу України, де використано поняття «незаконно добута деревина», і лише може тлумачитись як результат незаконна рубки. В свою чергу, у поняття «незаконна рубка» немає нормативного визначення, воно окреслене у судовій практиці. Лісове та суміжне законодавство реально не визначає ознаки законності походження деревини, а лише обмежується загальними нормами ст. 69 ЛК України, відповідно до яких визначені правові підстави проведення рубок. Тобто створена абсурдна ситуація, коли запроваджена юридична відповідальність за протиправні дії, але не визначені юридичні критерії таких дій. Крім того, ухвалений закон містить критичні недоліки, що взагалі унеможливають його практичне застосування в частині кваліфікації злочинів, передбачених ст. 246 КК України.

- Лісове законодавство не містить визначення «незаконно добута деревина». Такий стан створює складнощі при визначенні такої деревини у правових спорах, визначенні масштабів оцінки незаконної діяльності в лісовому секторі. Наприклад, зрозумілим є відносити до цієї категорії деревину, що отримується порушниками від незаконних самовільних рубок. Однак проблеми виникають при віднесенні деревини, добутої внаслідок незаконних рубок, що вчинюються лісгосподарськими підприємствами. Адже в результаті їх проведення деревину формально можна вважати незаконною добутою. Як правило, такі рубки «пост-фактум» виявляють екологічні інспекції, правоохоронні органи, ВБ ДП «Ліси України» коли вже рубка проведена, а деревина (а це буває сотні, тисячі (приклад – порушення З.У. «Про ОВД», З.У. «Про ПЗФ») кубічних метрів ділової деревини) була вже облікована, і реалізована лісгоспом споживачам. У такому випадку вилучити деревину вже неможливо, а частину її вартості (в частині податкової складової) лісгосп вже навіть перерахував до бюджету. Від цього страждає деревообробний бізнес, який вважає що придбаває законно заготовлену деревину та ще із лісовою сертифікацією, яка в подальшому визнається європейськими покупцями незаконно заготовленою. (скандали із публікаціями звітів - 2018, 2020 р.р.)

Отже, крім нормативного визначення поняття «незаконно добута деревина», наявні обставини також вимагають правового регулювання.

Наприклад: Стаття... «Незаконно добута деревина»

«Незаконно добутою деревиною є деревина, що отримана внаслідок

проведення незаконних рубок без спеціального дозволу, а також деревина, яка не облікована постійними

лісокористувачами у встановленому законом порядку, або не має товарно-транспортних документів, що підтверджують

законність її заготівлі, придбання чи транспортування.... Незаконно добута деревина та інші незаконно добуті лісові

ресурси підлягають вилученню у встановленому законодавством порядку... **Детально в звіті Сторчоус 2018р -**

ПРОПОЗИЦІЇ: Стаття 201-1 Кримінального кодексу України «Контрабанда лісоматеріалів та цінних порід дерев» –

як наслідок хвороби політичного популізму та хибних соціальних стереотипів

(стаття діє із жовтня 2018р.)

1. Контрабанда, тобто переміщення через митний кордон України поза митним контролем або з приховуванням від митного контролю лісоматеріалів або пиломатеріалів цінних та рідкісних порід дерев, лісоматеріалів необроблених, а також інших лісоматеріалів, заборонених до вивозу за межі митної території України, - карається позбавленням волі на строк від трьох до п'яти років....

Пропозиція: декриміналізувати статтю 201-1 КК України. Причина – недовіра, тим більш в умовах мораторію на експорт. Повернутись до адміністративної відповідальності за вказані дії, згідно Митного кодексу України, яка є більш ефективною, оперативною, реалістичною, та дієвою із найменшими витратами ресурсів. Суди, як правило у справах про адмін.порушення, як правило конфіскують всю партію контрабандного товару та накладають на порушника штраф у розмірі вартості партії.

Приклад: Адміністративна відповідальність за контрабанду деревини до запровадження статті 201-1:

Рішенням Вінницького міського суду від 19.12.2013 р. визнано винним **ОСОБА_2** у вчиненні адміністративного правопорушення, передбаченого ст. 472 МИТНОГО КОДЕКСУ УКРАЇНИ, та застосувати до нього адміністративне стягнення у виді штрафу в розмірі 100 відсотків вартості вилучених товарів, що становить 10679 (десять тисяч шістсот сімдесят дев'ять) гривень 80 (вісімдесят) копійок на користь держави з конфіскацією вилучених товарів, а саме: «лісоматеріали, дров'яна деревина для тех. потреб (кругляк) осика», довжиною 3 м, діаметром 25-45 см, в кількості 62 шт, 18,31 м3, загальною вартістю 10619,80 грн., що зберігаються на складі Вінницької митниці у м. Могилів-Подільському. ...Стягнути витрати на зберігання вилученого товару у розмірі 8149 грн.

Приклад неадекватності ст. 201-1 КК України:

Суд засудив підприємця, який в партію 41 куб.м. дошки породи «ялини» поклав 5 куб. дошки породи «ялиця»

Суть справи: відповідно до висновку експерта № СЕ-19/109-24/7866-ТВ від 27.06.2024 за результатами судової товарознавчої експертизи встановлено, що із партії, які експортувались на підставі сертифікату №20240530-000047 від 30.05.2024, не відповідає сертифікату деревина, загальним об'ємом 5,3 м3, що є пиломатеріалами обрізними породи ялиця III сорту. Таким чином, ОСОБА_3 виконав усі дії, які вважав необхідними для доведення злочину до кінця, зокрема вжив усіх заходів, необхідних для переміщення через митний кордон **України з приховуванням від митного контролю пиломатеріалів об'ємом 5,3 м3 породи «ялиця», загальною вартістю 30 386,65 грн, приховуючи і маскуючи їх незаконне походження шляхом подачі достовірних документів**, але злочин не було закінчено з причин, які не залежали від його волі.

Вироком Верховинського районного суду від 25.09.2024 р. затверджено угоду про визнання винуватості від 28.06.2024 року, укладену між прокурором, який здійснює процесуальне керівництво в кримінальному провадженні - прокурором відділу нагляду за додержанням законів регіональним органом безпеки Івано-Франківської обласної прокуратури ОСОБА_8 та підозрюваним ОСОБА_3 у присутності його захисника адвоката ОСОБА_5 . ОСОБА_3 визнати винуватим у вчиненні злочину, передбаченого ч.2 ст.15-ч.1 ст. 201-1 КК України, та призначити йому узгоджене сторонами угоди покарання зі застосуванням ч.1 ст.69 КК України у виді штрафу в розмірі 3240 неоподаткованих мінімумів доходів громадян, що становить **55080 (п'ятдесят п'ять тисяч вісімдесят) гривень**. Стягнути з ОСОБА_3 на користь держави витрати на проведення судової експертизи в сумі 7194 (сім тисяч сто дев'яносто чотири) гривень 16 копійок . - пиломатеріали породи ялиця об'ємом 5,3 м?, які не відповідають сертифікату за електронним № 20240530-000047 від 30.05.2024... -- конфіскувати;

- пиломатеріали, породи ялина об'ємом 35,7 м3, які відповідають сертифікату за електронним № 20240530-000047 від 30.05.2024 т - повернути обвинуваченому ОСОБА_3 .

ВИСНОВОК: Ст. 201-1 КК України має бути виключена

із Кримінального кодексу України. Деревина – це не золото, а звичайний товар при експортно- імпорتنих операціях.

Тому відповідальність за його контрабанду має бути адміністративною.

Продовження мораторію на експорт необробленої деревини в ЗП

Непозбувний мораторій: як ліс-кругляк веде Україну до нового конфлікту з ЄС

Пропозиції: Коментований ЗП – чудова можливість жорстко відрегулювати його нормами ринок деревини таким чином, щоб у потенційних експортерів було не багато економічних та інших стимулів експортувати деревину в необробленому вигляді. Тож, потрібні творчі юридичні рішення в сфері міжнародної торгівлі/ЗЕД, які можливо було б втілити у ЗП без мораторія...

Існуюча концепція ЗП – автори законопроекту планують жорстко відрегулювати ринок деревини, що призведе частково до знищення малого бізнесу, позбавивши його альтернативи доступу до ресурсу...

Висновок: Замість вирішення питання про обмеження експорту в національному законодавстві, Україна знову коментованим ЗП №4197-Д продовжить мораторій, знову порушить п. 35 Угоди про асоціацію, знову матиме арбітражний спір із стратегічним торговельним партнером тощо

П.С. Слід врахувати, що на експорт паливної деревини з України Постановою КМУ від 27.12.2022 №1466 встановлено квоту у розмірі 0 тон.

Соціально-економічні умови ухвалення

законопроекту №4197-Д (надалі – ЗП) (т.зв. «державний ландшафт»):

1. найбільш велика, кровопролитна війна в Європі за останні 70 років, в активній фазі, на знищення країни;
2. економіка/бюджет країни зазнали негативних структурних змін/прискорення інфляції у 2024р. ;
3. 70% нашої електрогенерації знищено окупантом, вимкнення електрики через блекаути/додаткові витрати на придбання генераторів/вірогідність здорожчання енергоресурсів;
4. збільшення податкового навантаження/блокування податкових накладних/проблеми із відшкодуванням ПДВ/вимоги податкової щодо обґрунтованості трансфертного ціноутворення тощо;
5. значні кадрові проблеми, пов'язані із мобілізацією/бронюванням/катастрофічною еміграцією/демографічною катастрофою;
6. порушення логістичних шляхів;
7. значна соціальна напруга, втома та психічне виснаження людей/бізнесу;
8. суттєві макроекономічні ризики, в т.ч. - після закінчення військових дій;

+ галузеві умови :

1. ринок значно скоротився: у 2021р. в торгах брало участь близько 9 тис. СПД, станом на 2025р. – 3,5 тис
2. зниження цін/попиту на деревину на європейському та інших ринках;
3. стрибки, необґрунтоване завищення біржових цін на деревину, ціни на окремі позиції лісоматеріалів вже вище ніж в деяких європейських країнах;
4. періодичні реорганізації у найбільшого продавця деревини країни, із побічними ефектами у вигляді затримки із лісовою сертифікацією, значних затримок із відпуском деревини тощо;
4. зниження обсягів заготівлі деревини (через бойові дії, мінування, окупацію, неадекватні вимоги природоохоронного законодавства тощо),
5. необхідність запровадження вимог EUDR 2023 для євро.операторів в нац. законодавство із 01.01.2026;
6. блокування окремих експортних виробів митницею/вилучення та арешти лісовозів правоохоронними органами при перевезенні деревини тощо

(слайд №6)

Орієнтовна структура «ідеального» законопроекту «Про деревину та ринок деревини в Україні» (орієнтовна ідея-схема – авт. Сторчоус)

Основні визначення... + законодавство + принципи + державне регулювання в сфері... + Повноваження РВ, КМУ, ЦОВВ і т.д.

1. РОЗДІЛ «Обіг деревини»

2. Стаття ... Законність походження деревини Стаття... Облік деревини

3. Стаття.... Єдина державна система електронного обліку деревини Стаття ... Стандарти якості/кількості деревини

4. Стаття .. Маркування деревини Стаття ... Транспортування деревини

5. Стаття ... Державний контроль в сфері обігу деревини Стаття ... Протидія обігу незаконно добутих деревини

6. Стаття ... Добровільні системи перевірки законності походження деревини

7. РОЗДІЛ Інформаційне забезпечення обігу деревини Стаття... Лісовий портал (+Лісовий кодекс) Стаття ... Лісова біомаса

8. РОЗДІЛ «Ринок деревини» + Постійні лісокористувачі (оператори ринку)

9. Стаття ..Види продажу деревини Стаття. ... Продаж деревини на біржових торгах

10. Стаття ... Продаж деревини на підставі договорів публічної оферти

11. Стаття Основні вимоги до покупців на умовах договорів публічної оферти

12. Стаття ... Відчуження деревини для оборонних потреб Стаття ... Роздрібний продаж деревини

13. Стаття Захист прав малого та середнього бізнесу на ринку деревини

14. Стаття ... Права громадських об'єднань підприємств суб'єктів переробки деревини в сфері обігу деревини

15. РОЗДІЛ ... «Експорт деревини»

16. Стаття ... Сертифікат про походження пиломатеріалів... Стаття Цінні породи дерев Стаття ... Мораторій на експорт ??...

17. РОЗДІЛ «Міжнародне співробітництво»

18. Стаття ... Добровільна лісова сертифікація Стаття Вимоги європейського ринку деревини

РЕЗЮМЕ:

1. Законопроект №4197-Д прогнозовано отримав негативну оцінку Головного юр управління (розміщено на веб-сайті ВР). Через критичну кількість недоліків переробляти ЗП в існуючій редакції не бачу сенсу.
2. За змістом – законопроект має лобістський характер на користь великих покупців дров'яної деревини та товарних бірж. Здоровий лобізм - це нормально і потрібно (див. З.У. «Про лобіювання»), але за умови якщо він чесний його якісно регулює/фільтрує держава, як регулятор.
3. Держлісагентство – держ. орган, який реалізує політику у сфері ведення лісового господарства. Він не може бути регулятором ринку деревини в силу вимог закону. (тобто, цей ЗП в існуючій редакції, як «автомобіль» нікуди не поїде...). Взагалі, чи потрібне це самому ДАЛРУ (це тягне збільшення штату, негатив ЗМІ, скандали, корупційні ризики тощо) ? Своїх прямих функцій в нього більш ніж достатньо.
4. Норми про регулювання ринку деревини в тексті закону – це бомба сповільненої дії. Спосіб внесення змін до закону - такий же самий, як і його прийняття. Ринок складний: представлені великий, малий та середній бізнес, різні сегментів деревообробки, конкуренції та протиріч між ними багато. Тому і належна, якісна, об'єктивна регуляція поведінки його учасників буде складною. Якщо не зараз, то рано чи пізно до цього законодавець прийде та буде вносити правки в ухвалений закон... Детальні правові приписи із продажу мають бути відображені в тексті підзаконного НПА.
5. Конкурентний спосіб продажу на біржах не може бути єдиною формою. Це не є простим рішенням складних проблем на користь покупців. Це консервація і накопичення проблем. Тому потрібні альтернативні способи торгівлі. Ринок – це завжди про вибір.
6. Не можна регулювати ринок лише із використанням каральних інструментів (включення-відключення доступу до ресурсу, штрафів) стосовно покупців (СПД). По суті, покупець має бути бенефіціаром регулювання, а не заручником регулятора та бірж. Гроші приходять туди, де є свобода та можливості, а не туди де штрафи та відключення.
7. Тим великим деревообробникам, які підтримують ЗП в існуючій редакції рекомендую переглянути своє ставлення як мінімум до каральних інструментів в ЗП ... Владні еліти в Україні швидкозмінні... Ви точно впевнені, що вас ніколи «не відключать» від ресурсу ? Точно-точно...?

ПРОПОЗИЦІЇ:

1. В ідеальному варіанті, майбутній ЗП (законопроект) має розробляти профільне міністерство, створена міжсекторальна робоча група (Мінгромад, Міндовкілля, Мінагро, Мінекономіки, Міноборони, АМКУ, Держрегуляторної служби.) Ініціатор майбутнього ЗП має представити концепцію оптимальної моделі функціонування ринку деревини, яка б забезпечила баланс інтересів всіх учасників, мала систему стримувань та протигаг монополістів, належної конкуренції, механізмів досягнення компромісів між покупцями/продавцями.
2. В тексті майбутнього ЗП правовідносини щодо ринку деревини мають бути лише одним із розділів (декілька статей), а все інше – про статус деревини, критерії законності походження деревини, обіг деревини, продаж/відчуження для оборонних потреб, застосування стандартів, її експорт, сертифікати походження, можливості добровільної лісової сертифікації тощо.
3. Категорично недопустимо включати в текст майбутнього ЗП норми, які безпосередньо врегульовують питання продажу деревини. Ринкові правовідносини, тим більш із конкурентними умовами – це завжди зміни, динаміка, гнучкість, що категорично суперечить тривалому та громіздкому законодавчому процесу. Тому Правила продажу деревини мають бути винесені на рівень підзаконного нормативного акту (оптимально – наказу Мінекономіки), який будучи регулятором мав би можливість змінювати у спрощений спосіб (за погодженням із АМКУ), в залежності від змін на ринку. Приклад – З.У. «Про ринок електричної енергії» та Правил продажу, який визначаються постановою НКРЕПКП від 14.08.2017 за №307 за погодженням із АМКУ. При чому регулятором такого ринку Держлісагентство не може бути через: А) порушення вимог ст. 23 З.У. «Про ЦОВВ» Б) та прямий конфлікт інтересів (в сфері його управління знаходиться найбільший продавець та єдиний адміністратор профільної інформаційної системи. Обидва монополісти.).
4. В тексті майбутнього ЗП щодо ринку мають бути чіткі запобіжники від потенційних зловживань монополістів. Наприклад: визначені максимальні розміри комісійної винагороди бірж/клірингових установ/електронних майданчиків за свої послуги/вимоги регламентів бірж щодо недопущення дискримінації учасників торгів/застосування до них штрафних санкцій/можливості ефективного оскарження дій бірж тощо. Те ж саме - умови безкоштовності/оплатності послуг ДП «ЛІАЦ» за послуги ЄДСЕОД...

4. В умовах воєнного стану (див. слайд №6) деревообробний бізнес має обгрунтоване право зниження витрат у процедурах торгівлі (біржах, електр. майданчиках). Наприклад, якщо рівень виконання договорів сягнув 94 %, то навіщо платити біржі 5 % гарантійного внеску ? Чи достатньо 1-2 чи 3 % (як в Турції) ?
5. Майбутній ЗП надасть можливість переглянути цінні породи дерев (наприклад, акація-цінна чи інвазія ?), узгодити із Інструкцією з електр.обліку (віднесені - горіхові, букові, дубові, ясеневі, берестові, кленові, каштанові, платанові, вишневі, яблуневі, грушеві та акація), удосконалити порядок видачі сертифікатів про походження деревини тощо.
6. Передбачити окрему норму щодо статусу та прав ГО деревообробників, як продавців на ринку (на даний час ГО роз'єднані, подрібнені по регіональному принципу, мають різні позиції по ключовим питанням, діють несистемно та здебільшого неефективно тощо).
7. Визначити окрему норму щодо стандартів якісних/кількісних характеристик деревини.
8. В існуючих правових умовах неприпустимо запроваджувати репресивну модель повноважень щодо контролю за господарською діяльністю деревообробників. Чим більше держави на ринку – тим менше ефективність бізнесу». Ніяких річних «включень-виключень» від доступу до ресурсу, скажених штрафів, перевірок, а тим більш – «смотрящих комісій» із громадськими активістами і т.п. в законі не повинно бути в принципі.
9. Законопроект із даних правовідносин критично потребує включення норми про єдину електронну інфоплатформу (наприк. лісовий портал), що має стати загальною інформаційною базою не тільки про ринок деревини, а й про ліси в цілому. Зараз наявна величезна кількість інформації про ліс та лісові ресурси.. Це чудова можливість створення зручного інструменту не тільки для всіх учасників ринку, але інших юр. та фіз. осіб, що отримують послуги в сфері л/г. До речі, перелік СПД із даними про всіх деревообробників ЗП передбачає , а електронного переліку всіх постійних лісокористувачів країни ЗП не передбачає....
10. Комплекс питань слід вирішити у зв'язку із намірами продовження мораторію на експорт кругляка, як складової ЗП (по суті, мораторій прямо порушує вимоги Асоціації із ЄС...): П.С.: зараз межа внутрішнього споживання в країні встановлена у 25 млн. куб.м., при реальній заготівлі 16-15 млн. куб. тощо.

наведений перелік можна продовжувати...

Лайфхаки потенційного, додаткового «багатоступеневого захисту вітчизняних деревообробників» (СПД) при удосконаленні ЗП

1. Визначити в ЗП обов'язок кожного СПД отримувати ліцензію на провадження діяльності із деревообробки. Правом їх видачі наділити Держлісагентство, ліцензії реєструвати в ЄДСЕОД.
2. У додачу до апеляційної Комісії із розгляду скарг, створити касаційну «Комісію із розгляду скарг на рішення Комісії із розгляду скарг на рішення Держлісагентства. До складу «Касаційної комісії..» включити Голову Верховної ради та голів фракцій парламенту.
3. Зобов'язати кожного СПД перереєструвати власний 51 % частки у статутному капіталі власного ТОВ на організаторів біржових торгів.
4. Кожного керівника СПД зобов'язати отримувати платний сертифікат придатності до участі в біржових торгах у організатора біржових торгів.
5. Після введення в дію ЗП зобов'язати всіх СПД розробити «Оцінку впливу на деревообробну галузь». Виключне право складання звітів «Про оцінку впливу..» надати консалтинговим агентствам, власниками яких є громадські активісти в сфері ринку деревини, довкілля та лісового господарства. (4 томи макулатури за 20 тис \$) Запровадити громадське обговорення Звітів. Висновки «Про оцінку впливу на деревообробну галузь» затверджуватиме Держлісагентство. І ще не забути додати постпроектний моніторинг на 5років (+1 том паперу за 5 тис \$ щороку;)

П.С. автора - Наведений перелік пропозицій має суто гумористичний зміст, та НЕ рекомендується до включення у коментований законопроект №4197-Д

АРГУМЕНТИ ПРИХІЛЬНИКІВ ЗП №4197-Д:

У підсумку варто наголосити, що оновлена редакція 4197-Д «Про ринок деревини»:

1. Пропонує найкращий за останні 10 років варіант багатоступеневого захисту вітчизняних переробників деревини, які працюють чесно та виробляють продукцію з доданою вартістю. Як під час війни, так і після її завершення. Це і продовження обмежень на експорт лісу-кругляку на час воєнного стану, а також першочерговий доступ до біржових торгів для переробників шляхом створення реєстру переробників.
2. Ефективно протидіє незаконній заготівлі, транспортуванню та переробці нелегальної деревини, що зменшує рівень корупції в лісовій галузі.
3. Встановлює стандарт правил заготівлі та продажу деревини для всіх лісгоспів. Вперше за 30 років усі будуть зобов'язані провадити стале ведення лісового господарства за єдиними європейськими правилами.
4. Включає в себе кращі практики європейського досвіду захисту національних переробників, зокрема досвід Польщі.
5. Пропонує реалістичну альтернативу механізму прямих договорів оферти, а саме першочергові торги для вітчизняних переробників. Модель напрацьована всіма сторонами ринку деревини. І на даний момент ніхто з критиків не запропонував кращу і дієвішу модель.
6. Сприяє впровадженню нового регламенту EUDR – закладає основи ефективного обліку деревини та бореться з нелегальним ринком деревини, контрабандою лісу-кругляку.

Загальний висновок:

1. Або ти робиш свою роботу добре, або ти не робиш її взагалі..

2. ЗП №4197-Д (друге читання) слід визнати таким, що має критичний обсяг значних вад техніко-юридичного характеру, суттєвих змістовних недоліків, містить системні ризики для покупців, не передбачає запобіжники від монопольних гравців. В цілому ЗП має контрольно-каральний характер, що неприпустимо для регулювання галузі, тим більш – в існуючих економіко-соціальних умовах (слайд №6)

3. Законопроект в цілому не розв'язує накопичених проблеми деревообробної галузі. Він навпаки - їх створює.

4. Доцільно розробити якісно новий ґрунтовний ЗП, який би комплексно визначав правовідносини як у сфері обігу деревини, так і на ринку деревини.

Законодавство Про деревину та ринок деревини

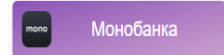
Сподобалось відео ?

Замість подяки прошу донатити на 67 ОМБР.

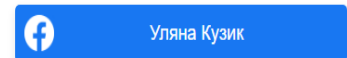
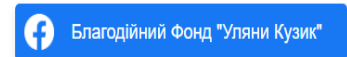
Реквізити тут -

Задонатити можна тут на 67 ОМБр

Контакти

Реквізити для пожертв

Рахунок Райффайзен банк

IBAN : UA 063003350000000026004776305

ЄДРПОУ: 40195409

Отримувач: БО « БФ „КУЗИК УЛЯНИ“»

Карта приват

5168745608265879